

31-6-23 వ్రతి దినము వ్రకటింపబడును.

Vol. 10.

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 8-వ తేది సోమవారము No. 159
నంపుటము ౧౦ } ఈ రోజు నా మధం వర్స రము, భాద్రపదమాస జహుళ త్రయోదశి ౧3. } నంబిక ౧౫౯

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 వ్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని పొందినది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సిద్ధామృతము, అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదిగల మాయమందుగాదు నకలుమందులవలన మోసముగలుగను. కంచభావచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు బిళ్ళిఖ్యాతవలన జేతమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు కట్టివీధి, మదరాసు.

ఆంధ్రజ్యోతిషాలయము

3512

(1) జాతకచక్రము (కుండలి) యొక్క నక్షత్రముగాని (2) పుట్టినతేది, జననకాల భుజియలుగాని (3) జాతకునియొక్క జన్మ నామము, ప్రస్తుతపురము, మాత ఉత్తరము వాయువయముగాని, ఈ మూటిలో నేదియో యొకటి మాత్రం బంపినయెడల, జాతకునియొక్క రూపము స్వభావము, కిరీరాశిగ్రహము, భవనంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంతానము, కళిత్ర సౌఖ్యము, ఉద్యోగము జీవనము మొదలగు 25 సంగతులు దాఖలా కొరకు వ్రాసిమందుగా రు 1-4-0 లకు 2, 3 గా పంపెదము. ఈ వ్రాసిన సంగతులు సరిగా వున్నయెడల, జాతకుని 930 ఆకెళ్ల పేంకటశాస్త్రి 'దైవజ్ఞుడు' గోపాలపురం కొత్తపేటపోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

యొక్క ఆయుర్దాయము అభివృద్ధి, జరుగజోవు బ్రతింపగల సమయము, అనగా, మహాదశ, అంతర్దశాఫలములు గల పూర్వా జాతకము కాస్త్రసమ్మతముగా తయారుచేసి పంపెదము. పూర్వా జాతకమునకు రు 5 లు, అగును. రు 2 లు, అధ్యాయము మందుగా పంపవలెను. తక్కిన 8 రూపాయలకు 2, 3, 4 గా పంపెదము. **సంవత్సరఫలము:**— మారు జరుగజోవు ఒక సంవత్సరపు ఫలము వెలవారిగా వ్రాయుటకు చార్జి రు. 1-4-0, జన్మరక్త త్రమము గాని లేక జన్మనామముగాని తెలిపి చాలును. **సంవత్సరఫలము:**— మారు జరుగజోవు ఒక సంవత్సరపు ఫలము వెలవారిగా వ్రాయుటకు చార్జి రు. 1-4-0, జన్మరక్త త్రమము గాని లేక జన్మనామముగాని తెలిపి చాలును.

యురిసాత్

గెనేరియా (పైగరోగము) మొదలగు మూత్రనాళ సంబంధమైన రోగములకు అమోఘమైన ఔషధము. 40 కాపెసల్స్ గల (మోతాదులు) బుడ్లు ప్రతి కేషెస్టు మాపులోను దొరకును పూర్తి వివరములు బుడ్లపై నగలవు. వివరములకు ఈవిధమ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

సి. టి. హరి అండుకో, 46, సింగరాచారివీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మద్రాసు (టోకుగా విక్రయించువారు)

ఎస్. వి. బయ్యేశ్వరరావు అండుసన్న

898

సూర్యారావుపేట, కాకినాడ (ఉత్తర సర్కారులకు సబ్ విజిల్లు)

కేరళ నబ్బులను కొనుడు

ఏల?

“మూడు కారణములు గలవ”

1. ఈనబ్బులలో నువాసన సున్నితముగాను, రమ్యముగాను చేర్చబడినది.
2. ఏలనగా అవి అన్నియు మిక్కిలి శుభ్రమైనవి, కల్తీలేనివి.
3. ఏలనగా అవి శుద్ధస్వదేహి చందనము, రోజా, లవంగము, బ్రౌన్ మిండుసర్, కోల్ తారు మున్నగు కలురకముల నువాసనలుచేర్చి చేయబడినవి.

సరసముగా విక్రయించబడు ఇదేమాదిరి నబ్బులను కొనుడు.

(2)

ధరలకు, ఇతరవివరములకు:—

Apply to:—The Business Manager, Kerala Soap Institute, Calicut.

వెల్లింగుటన్, సిసీమా

6-10-23 కనివారము నుండి 12-10-23 తేది శుక్రవారము వరకు కనివారము, ఆదివారములందు మాటిని కరూ 8-15 గం ప్రకంప ముకటను ఆకర్షణమును కలగజేయుచున్న ఇన్ డి-డేస్ ఆఫ్ బఫలో బిల్ అను గొప్పనాటకము ప్రదర్శింపబడును. నటకులందఱు సుప్రసిద్ధులు. 1, 2, 3, 4 భాగములు. మొదటిభాగములో 8 భాగములు గలవు గామ్యాంట్ గ్రాఫిక్, విసోదములు కూడ చూడబడును.

ప్రకటన

శాశ్వత కీర్తిశేషులైన శ్రీమత మత్తరాజు సుబ్బారావుపంతులు ఎం. ఏ. గారిచే విరచితమైన శ్రీకృష్ణకులారారమన నాటకము పూర్ణముగాగాని భాగములుగాగాని ప్రదర్శింపజూతువాడు ఇకమీద కత్తిరెడ్డిపంతులు మాత్రం రూ. 15 లు (పదునైదురూపాయలు) రుసుము చెల్లించి లిఖితపూర్వకమైన మాత్రముననే కడయవలయునని యిందువలన తెలుపుటమైనది. దీనికి కృతార్థముగా నడచినవారిమీద చట్టపరమము తీవ్రచర్య జరుపబడును.

ముత్తరాజు రుక్మిణమ్మ, 1284, టింబర్కోడ్డు, వెల్లుూ.

మద్రాసు హైకోర్టులో

సి. ఎస్. నెం 310/1922

వాదులు:—ఎస్. ఆళ్లగిరిరాచారి ఇతరులు.

ప్రతివాదులు:—ఎ. మనుస్వామిరాజుగారు, ఇతరులు. **పైడిక్రి వివాదములో** అయిదు జరిపించుట కిక్కబడిన ఉత్తరువు ననుసరించి ఆఫీసియల్ రెఫరీగారు మద్రాసు కు రాత్రిపేట, రాజగోపాల నాయుడివీధిలోనుండు నెం 29 నెంబరిని నెలను నడచు స్వరామంకడ నెం 22-10-23 తేది సోమవారము సాయంత్రము 4 గంటలకు బహిరంగముగా చేసి, క్రియాయురుని యందుమూలముగా ఆ దిరికిని తెలియజేయబడెను.

సి. వెంకటసుబ్బారామయ్య వారి తరపున కోట

THE BUSINESS DIRECTORY OF INDIA, BURMA & CEYLON

A Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters and Importers, Firms, Factories, Mills, Manufacturers, Merchants and Industries of the principal Cities, Ports & Towns of India, Burma & Ceylon.

Price Rs. 10-0-0 per Copy Net.

TESTIMONIALS.

Jam-e-Jamshed, Bombay.

Within the eight hundred and odd closely printed page of the book is a mass of useful information relating to the chief cities of India that ought to satisfy the requirements of the most exacting business houses. The information is classified and arranged according to the cities alphabetically that relating to the Presidency towns of Bombay, Madras, Calcutta and Colombo being almost complete and authoritative. A brief but interesting introductory note precedes the information given about each town or place of commercial importance, a feature that adds considerably to the usefulness of the Directory. We can recommend the book to business houses in search of an up-to-date all-India Directory at a price which is by no means prohibitive.

Ceylon Daily News, Colombo.

A new Directory has been issued by the Kanara Press of Madras which will be a useful addition to the libraries of business houses in India, Burma, and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct and the volume serviceably bound.

Ceylon Observer, Colombo.

We have received a copy of the Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 from the Kanara Press, Madras. It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places in the above-mentioned countries. In the foreign section it gives a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Hindu, Madras

The Business Directory, prepared by the Business Directory Co., "Kanara Press Buildings," Madras, is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses

in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of foreign Banks and Firms such as those in Buenos Ayres, Cape Town, Soerabaya, Darban, Kobe, Penang, Shanghai, Singapore, Sydney and names of Firms in U. S. A. and Germany interested in trade with India are also given.

The Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with similar information. Every business man and public institution should possess a copy.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections, sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

Editor, The British Printer, London.

You are to be congratulated upon the success of this very substantial volume.

Madras Mail.

We have received from the Kanara Press, Madras a copy of the Business Directory of India, Burma and Ceylon for the current year. It is a well-got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. Prefixed to the volume is much valuable information regarding business abbreviations weights and measures, Indian Customs duties, etc. A short descriptive account of the principal cities of India is also included and altogether the publication should prove of great use to merchant and tradesmen on the look-out for improving their business.

BUSINESS DIRECTORY COY.,
15, Angappa Naick Street, MADRAS.

ఎ రాస్మి కు తెల్ల

పన్ని రుపువ్వనబ్బు

సువాసన సుఖమును, ఆనందమును ఇచ్చును గాని ఆ వాసన సొంపైన సువాసనగా నుండుట అవసరము.

ఎరాస్మికు తెల్లపన్నిరు పువ్వు నబ్బుయొక్క అత్యుత్కృతమైనటువంటియు, అసమానమగు నటువంటియు సువాసన, అందరికి ఆరోగ్యమును, ఉత్సాహమును, ఉల్లాసమును ఇచ్చును. ఎందువలన ఈ వాసన ఇంత సొగసుగ నున్నదో చెప్పజాలము.

ఇట్టి నబ్బులను జూచి మోసపోవద్దు!

629

(4)

అన్ని ఆంగల్యయందు దొరకును.

మీరు నిర్భయముగా ఏ వస్తువునైనను మావద్ద కొనవచ్చును.

ఏలననగా తృప్తికరముగా లేనిచో వాపసు తీసుకొనుట లేక మరి యొకవస్తువును అందుకు బదులిచ్చుట. యీ నిదర్శనములు చాలవా? గడియారముతో యంతేతిలో ధరించు పలువిధ బంగారు గొలుసులు, లేక ఏ నోడమునకై ధరించు గొలుసులు పెండ్లెంటులు మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. మా దుకానము లోని అద్భుతమైన బంగారులను యిచ్చెదము. 2 1/2-4 1/2 సవరములలో రయారమున కొలుపు, చేతి

రకము, సహజ చాల్డీ మార్కము 8-0-0. ఉమ్మడి రామయ్య శైలి, గురుస్వామి శైలి, కంచెని నగలవర్తకులు, 25, చెన్నాచార్యుగార్లు, మద్రాసు

గ్రామపంచాయితీ కోర్టులు

ఈ పంచాయితీకోర్టులకు సంబంధించిన ప్రస్తుతము అమలులో వున్న చట్టమును సమగ్రముగా సమహర్షి ప్రచురించబడినందున ఆ చట్టమును సమగ్రముగా పరిచయముచేసి అనేక సంకేతములను తావిచ్చుచున్నది. వ్యాయామాదులు ఈ చట్టము విషయములలో జోక్యముకలగజేసికొన బూసరు. వ్యాయాధ కతులూ గమనించరు.

పంచాయితీకోర్టులకు రు 50/-లకు లోపుగా కినిలో కేసులు విచారించుటకు అధికారము యివ్వబడినది. కోర్టులేని గ్రామములలో గ్రామముననుబట్ట కూడా తొలిసారికారము నిర్వహణచేసినచో లేక రు 20/-ల వరకేనా?

క్రిమినల్ విచారణసందర్భములలో పూర్వము గ్రామముననుబట్ట 1816 సం. నెం. 10, 1821 సం. నె. 4 రు నిర్వహణను ప్రకారము వ్రుండునున్న అధికారము నే యీవందా యితీకోర్టులు చలాయించవలెనా లేక ప్రభుత్వ ఆర్డరు నె. 76 ను (1) క్లాజులో ఎ. మొదలు ఇ. వరకు వున్న అన్ని గాని కోర్టు గాని కేసులే విచారించవలెనా? అలా అయినయెడల యే కేసులన్నింటికి? దయచేసి వదులరులు వారికి తెలిసివున్నంత వరకు వెల్లడింప (పార్టీకులు). (ఒకవిశేషం)

రాజ్ లులూలాకా జాతీయోపసంఘము

ది 2-10-23 తేదీ సాయంత్రం 5 గంటలకు రాజ్ లులూలాకా కాంగ్రెసు సభము రాజ్ లులూలాకా శ్రీ మూర వాడేవు రామమూర్తిగారి అధ్యక్షతన కలసి సమావేశమయి యాక్రింది తీర్మానములు గావించుట జరిగెను.

(1) ప్రస్తుతము రాజ్ లులూలాకా ననుసరించి ఢిల్లీ అవసరముగా సభాతీర్మానములను విశ్రుంధముగా ప్రజలకు భోధపరచి వాటిని యాచుండెడుటలో ఆచరణలోనికి తీసికొని వచ్చుటకు గాను, మండలమహాసభ సభ అవసరమని యీసంఘము వారు అభిప్రాయపడుచు యీనెల 14 తేదీ ఆదివారము సదరు మండలమహాసభను రాజ్ లులూలాకా జరుపుటకును.

సదరు మహాసభను జయప్రదముగా జరిపించుటకు యీ రాజ్ లులూలాకా కాంగ్రెసుసంఘ సభ్యులు ఆహ్వానసంఘముగా యేర్పడి, వారికి యితరసభ్యులును శేర్మకొనుటకు అధికారము కల్పింపబడుటకును, ప్రతిఆహ్వానసంఘసభ్యుడును కనీసము ఆయనయూపాయకు సభ్యత్వపుచందా నివృత్తిచేసి, సదరు మండల సమావేశమునకు కావలసినయేర్పాటులను తాత్కాలిక కార్యదర్శులుగా నుండుటకు అట్టియేర్పాటులు చేయటంలో సదరు కార్యదర్శులు అన్ని అధికారములు కలిగివుండుటకును తీర్మానించడ మయినది.

శ్రీమూర వా. శ్రీ. వెం. సూర్యారావుగారు, మల్లాది రామమూర్తి శాస్త్రిగారు, తనికెళ్ల రామకృష్ణారావుగారు, (కార్యదర్శి)

రత్నపురుష తేహ్యం

సుఖశ్యాధులవలన, ఇతర కారణములవలన, కలిసి కుళ్ల వస్తువును సోనణిది బలముకలగజేయును ఈమూలికా మహిమ తెలిసియవలెండదు. విశేషించిప్రాయా నవసరము లేదు. శే 1-కి రు 2-4-0 లు. పెగలేహ్యము- అన్ని పెగలేగములను అద్భుతముగా కుదుర్చును. బుడ్డి 1-కి 1-8-0, కేటలాగుడుచిరము

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

418 రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

పతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగలిగి సువాసనగా నుండును. తొంబూలములలో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిన అనందముగా నుండుటయేగాక, అజీర్ణము, వాయువు, జలుబు, జ్వరము, నన్నుపాశము, దగ్గు, ఉబ్బునము, కలరా, క్షేమ, విషజ్వరములు, నీటిదోషములు, కండ్లనొప్పులు, మొదలగు అనేకవిధములగు వ్యాధుల కిది వృజాయుధమువలె పనిచేయును. వేలకొలది పీపాలు విశయ మగుచున్నది. (8851)-కి 200 మాత్రలసీసా 1-కి రు 0-4-0; డబ్బాక సీపాలు రు. 2-8-0 వి. పి. చార్జి ఎన్నిటికైనా రు 0-6-0. పి.సి.పి. అందు కో. ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిశేపి. తెల్లూరుజిల్లా.

భక్తకవీర్

6 అంశముల వివిధకాటకరాజము. (గ్రంథకర్త కొదారి సత్యనారాయణ రావుగారు. భక్తికావ్య ప్రధానము. ప్రదర్శన కార్యము. మృదువైన శైలి. మొదల 1-0-0 పాదుకా కట్టాభిషేకము రు. 1-0-0 స్త్రీల వేడుక పెండ్లిపాటలు రు. 0-8-0 మహిళా మనోరంజని (స్త్రీలపాటలు) 0-5-5 వేద్యావృత్తం 0-1-6 తల్లికి మొరతుడు 0-1-0 కేటలాడు ఉచితము.

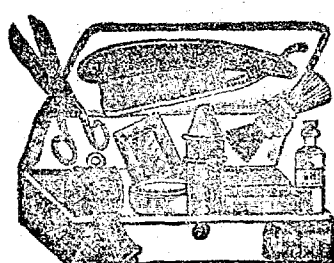
కలయకాదు: శ్రీ. కె. పట్నాయక్ అందు బ్రదర్లు, బుక్కు-స్టెల్లర్లు, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

వెలువడినది! క్రొత్తవల వెలువడినది!

(మనోమోహన కిరణునిది టెక్స్టు నవల) రహస్యములో కహస్యము తెలిసియుండు తెలియని కలికి కలపులో రహస్యము-వెనుకముండు తెలుగని వింత పెండ్లిలో రహస్యము-జననీ బయటగు సంతానములో రహస్యము-సాహస చార్యములో రహస్యము-అద్భుతకావ్యంలో రహస్యము-రహస్యగోపనములో రహస్యము-రహస్యశృంగారములో రహస్యము-భయపెట్టుటలో రహస్యము-బయలుపెట్టుటలో రహస్యము-మనసులో రహస్యము-మాటలో రహస్యము-ఇన్ని రహస్యములు చేరి యీ రహస్య విప్లవమైనది! ఇన్ని రహస్యములను భేదించినవాడే కీర్తికరుడు!! చిత్రపటోభితము. క్యాలిగ్రాఫ్. 274. పుటలు మొ. పాపైటిగాక రు. 1-8-0. చందారూరల పాపైటిగాక రు. 1-0-0 మాత్రమే. ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనిలయము, కాకినాడ.

Best Hollow Ground Razor 911

We are selling this well known Hollow Ground Razor, English make, in white and black handles durable blade at less than whole-sale price viz. at Rs. 6 with I brush, I stick shaving soap, I sharpening stone, I strop I scissor, I looking glass, I bottle oil, I water cup. V. S. WATCH Co. POST BOX No. 105, MADRAS.

దీపావళి వినోదము

మతాబాబు

అతివాక్ !! ఆశ్చర్యము !! ఇదివాకలో అమ్మ తీగకర మాటి మాటికి ఆపాక యంత గాలిలో నెనను నిలిచికారి, దానికంటె పదిరెట్లు యెక్కువ కాంతినిచ్చును. ధరలు:- 60 కలములు బదిలీ అంతట 1 కి, రూ. 1-14-0 లు కలయవాడు సామ్మ పూలగావని యార్ద్రచక్రవర్తి సర్కు రిజిస్టరుచేసి పోస్టుభర్తులచే పంపబడును. వి. పి. గా సర్కు పంపబడదు. కర్తవ్యము సైమన్ ధరము.

శ్రీ కృష్ణా ప్రెస్సు, రాజమండ్రి.

బహుమానము

వైద్య విద్య

అయితోగ్గై కృష్ణమూలము మూర్తవర్తి అన్ని భాషలలో బోధింపను.

కావైద్య సారాంశము లేకవడి, (1918) 27, దీపావళి, బువనగిరి.

నాభాసత్యాగ్రహము

అ. భా. కా. సంఘ కార్యదర్శిగారు దుగ్గిరాల గోపాల కృష్ణయ్యగారిని సందర్శించుట

అ. భా. కా. సంఘ కార్యదర్శిగారు 'పండ్లమారం పత్రిక' క్రిందికి అ. భా. కా. కమిటీ కార్యదర్శి ఆంధ్రరత్న గోపాల కృష్ణయ్యగారిని అ. భా. కా. సంఘ కార్యదర్శిగారిని సందర్శించి మండిరి. కిమిటా గారి ప్రకటనలనుగూర్చియు, నాభాసత్యాగ్రహమును గూర్చియు, కానన సభాప్రవేశమును గూర్చియు, అతని యుద్ధేక్షలనుగూర్చియు, అందు కానన సభాప్రవేశమును గూర్చి కార్యదర్శిగారు తెలియజేసిన యుద్ధేక్షలను 6 క లేదీ పత్రికలో ప్రకటించి యు.టి.మి.

అ. భా. కా. సంఘ కార్యదర్శిగారు 'పండ్లమారం పత్రిక' క్రిందికి అ. భా. కా. కమిటీ కార్యదర్శి ఆంధ్రరత్న గోపాల కృష్ణయ్యగారిని సందర్శించి మండిరి. కిమిటా గారి ప్రకటనలనుగూర్చియు, నాభాసత్యాగ్రహమును గూర్చియు, కానన సభాప్రవేశమును గూర్చియు, అతని యుద్ధేక్షలనుగూర్చియు, అందు కానన సభాప్రవేశమును గూర్చి కార్యదర్శిగారు తెలియజేసిన యుద్ధేక్షలను 6 క లేదీ పత్రికలో ప్రకటించి యు.టి.మి.

సత్యాగ్రహసంఘము

ప్రశ్న:- కిమిటాగారు సత్యాగ్రహసంఘము తరఫున ప్రకటించిన ప్రకటనల మీద చూచితిరా?

ఉ:- మొదటి ప్రకటనను చూడలేదు. కాని, రెండవది చూచితిని.

ప్ర:- దానిని గూర్చి మీ కేమి చెప్పవలసింది?

ఉ:- కాననోల్లంఘన స్థాపించుటకు ఏర్పరుతుడిన గుర్తొన సభాసభ్యులు కిమిటా ప్రకటించిన ప్రకటనలను చూచితిని. నామోహనమైనది కనుటకు మించి నేనేమియు చెప్పవలసిలేదు.

ప్ర:- మాకు తెలిసిన సమాచారమును బట్టి యిది సంఘమువారిచే నామోహనమైనది లేదనికలచెడును.

ఉ:- అట్లయిన అది యాతనిస్వంత ప్రకటనలని భావించవలెను.

ప్ర:- కాంగ్రెసు తీర్మానము యొక్క ఆవ్యాఖ్యానము నకు మీరు సమ్మతించెదరా? కిమిటా సంఘము అ. భా. కా. సంఘముల నుండి ప్రత్యేకించబడినదా? దానికి పూర్వస్థానం త్యాగికామము గలదా?

ఉ:- అతని వ్యాఖ్యానమును. నేను పూర్తిగా పొదిగానలేదు. తీర్మానము యొక్క భావము, విలసంతత్వములను భారతదేశ పండ్లమారం కాననోల్లంఘనము గావించుటకు సిద్ధపడియుండును. ప్రతిరాష్ట్రములందును జిల్లాలుందును, కాననోల్లంఘన ప్రారంభమునకు కట్టుబాటులు గావించి, నేను సేర్పరచి అన్నియులను నిరంతరం కాదీ కాదు తెలుకొని ఒక పెద్దసేనగా నేర్పాటు చేయవలెను. ఇటువంటి ప్రయత్నమే స్వరాజ్యమును త్వరలో స్థాపించుటకు కారణ భూతమగును. ఇట్టి సార్థకమగు కార్యకర్త ప్రయత్నము గావించు పద్ధతుల సేర్పరచుటకై ఒకసంఘ సేర్పరచి, దానికి కిమిటాగారు కార్యదర్శిగానుగా నియమించ బడినను, వారు కాననోల్లంఘనము జరుపుటకు కొన్ని విధానము లెన్నివిధానికానాడ కాంగ్రెసులో దాఖలుచేసి, మహాసభలో లేక అ. భా. కా. సంఘమువారి వాటిని పరిశీలించి యెప్పుడు యేదిగదా అమలుజరుపవలెనో నిర్ణయించెదను. ఈలోగా నిసంఘమువారు తమవద్దకు చేరిన వివిధకావ్యములయొక్కయు, జిల్లాలయొక్కయు ఉద్దేశములను విచారణచేసి తగినసలహాల నివృత్తుచుండును. ఈవిషయమున తీర్మానములను స్పష్టముగా చెప్పబడియున్నది. ప్రకటనలను తెలిసికొనుటకు భారతదేశ మంతటను సంఘమువారి జేయవలెనని సంఘమువారు కలంబిస అవశ్యమట్లు చేయవలయును. ఈ సంఘము సేర్పరచిన ధిక్కాంగ్రెసు తీర్మానములను దేశము కాననోల్లంఘనమున సిద్ధముగానున్నచు కల్పించెయ్యవచ్చును. మరల నా సంఘమున తెలిసికొనుటకు వీరు సంఘము జేయుట అవసరమును, కృపా భవ్యమును, అయినను యీసంచారములను అన్నిరాష్ట్రముల కనుకూలమైన కాననోల్లంఘనదర్శిగారి కనుగొన నుద్దేశించి యిది అవసరముగా కన్పట్టును. కాని కాననోల్లంఘన ప్రారంభమునకు వీలగు పద్ధతులన్నిటిని కాంగ్రెసు ప్రానియించిన కిమిటా ప్రకటనలనుగూర్చి గతమున కనుగొనవలెను. కాంగ్రెసు తీర్మాన విషయముల ననుసరించి, యేర్పాటు చేసికొనుట, యీసంఘముయొక్క ప్రథమ కర్తవ్యము.

నిర్మాణకార్యమును కొనసాగించుట, (విజయనగర బహిష్కరణము, తిరువ స్వరాజ్యవిధి కమిటీ చేయుట మొదల గునవి సత్యముగ జేయవలసిన పనులను కిమిటాగారు నడిపిరి. ఇట్లు చెప్పబడిన దేశ మంతటయు చేయవలసిన పనులను వారు నూచించెనుగాని, అతని సంఘము ప్రత్యేకించిన జేయవలసిన పనులు.

"ఈసంఘముచేయు తీర్మానము నాభాసత్యాగ్రహమునకు మార్గదర్శి" అని చెప్పబడిన కాననోల్లంఘన ప్రారంభించుటకు అట్లు యొసంగెడి చాధిగారి మీసంఘమునకు గలదా? లేక అ. భా. కా. సంఘమునకు గలదా? అని అడగవలెను. గలదు గనుకను. దీనిగూర్చి చూచుటకు జేయవలెను. ఈ సంఘము, లేక, కాంగ్రెసు తీర్మానము వలన యేర్పడిన యితరసంఘ మేదయునుగూడ అ. భా. కా. సంఘమునకు పూర్వగా లోబడియుండును. వాటికి పూర్వస్థానం త్యాగికామముండదు. అట్టి స్వాతంత్ర్యము ఒకసారి కిమిటాగారు 'పండ్లమారం పత్రిక' నుండియు, ఇ. భా. కా. సంఘమువారి వాటిని చూచితిని. కాంగ్రెసు మహాసభ గాని, అ. భా. కా. సంఘముగాని యిటువంటివి యేసంఘము, దేశమును యెట్టికార్యచరణలనుగూర్చి, ప్రవేశపెట్టవలెను. తీర్మానము లందుకు. అట్లుగానే మీ కాననోల్లంఘన కలిగియుండును. అందుక "ప్రభుత్వము నెవ్వరినూ నుటకు తగిన కార్యమును నెట్లు చే సంస్థాపించుటకై యీదిగదా సంఘము కేర్పాటుచేయవలెను," అని యున్నది, ఇందులో, సంఘము తాను నిర్ణయించిన కార్యమును అ. భా. కా. సంఘము లోకమునకు దేశస్వతంత్రం (అంటే ఆచరించవలెను) అట్లు చెప్పవలెను. కిమిటా సంఘము వారి యేర్పాటులను కాకినాడ కాంగ్రెసు యేర్పాటులతో అ. భా. కా. సంఘముయొనరినో బట్టి చూచితిని లేకవలెను. తానుచేసిన యేర్పాటులను దాఖలుచేసికొనవలెను. నూనాదేశము లాసంగి చేయవలెను. నిర్ణయించబడినకప్పు యీసంఘము అంతటితో నంతరించును. ఈసంఘము నాభాసత్యాగ్రహము పూర్తిగా కరెక్టు-రియ సని కిమిటాగారు నడుపుటలో, కాననోల్లంఘనకు నాభాసత్యాగ్రహము తగిన కారణమగునో కాదో ఈసంఘము నిర్ణయించునని భావించియుండును.

ప్ర:- కానియూరెడు (కిమిటా) వివిధభాషల దర భాషలను గ్రహించుచు, దేశములందరిని కాకినాడలో చేరమని గోరుచు, అభిలషారత కాననోల్లంఘన కార్యమును అన్వేషించు ప్రయత్నములు గావించు యేర్పాటులు. అతడు కిమిటా యమునపూర్వకార్యములన్ని భావించుచున్నాడనినెలన నూచించుటలేదా?

ఉ:- అది అతని కార్యముగూర్చి యాదా చేయవలెను. నాభాసత్యాగ్రహము లేదు. కాంగ్రెసు ఒకసారి ప్రత్యేకించి నియమించిన సంఘమును కాన్యోల్లంఘనముగా నుండి యితరు నియమితాధికారమును మించి ప్రవర్తించిన, యీసంఘమే మరల నాతనిని బాటిదెచ్చును. దేశములను కాన్యోల్లంఘనము జేర్చుచుండిన యిది కలంబిస కాన్యోల్లంఘనము. కాన్యోల్లంఘనము చేయవలెను. ఏమయిన నిర్ణయించు బుట్టియు సంఘము వారను, అతడును సరిజాతుకొనవలసిన విషయము. ఆమృత గరు ప్రజలను ప్రోత్సహించుటగాను అతడు అన్వేషించును గూర్చి యట్లు నడిచియుండును. అభిలషారత కాన్యోల్లంఘనకు అన్వేషించు ప్రయత్నముగా గావించుట యేర్పాటు కిమిటాగారిసంఘము అ. భా. కా. సంఘమునకు సలహా చేయవలెను.

నాభాసత్యాగ్రహము

ప్ర:- కిమిటాగారి ప్రకటనలనుగూర్చి మీయూద్దేశముల తెలిసికొనవలెను నాభాసత్యాగ్రహమున మీరేమి కలంబిసతో తెలిసికొనవలెను.

ఉ:- నాభాసత్యాగ్రహమును కాంగ్రెసు తీర్మానముచేయును కల్పించెడి బహుళ అప్పుడే రాజుల సంకీర్ణము చేయుటకు కలియొగ్గియు లోచెడిది. బహుళ యానట్లుగా ప్రతి సంబంధించియుండును. కాంగ్రెసుకు దానిని సంబంధము లేక యూచును. ఈవిషయము కాన్యోల్లంఘనసంఘమువారి నిచారణకు వదిలివేసి వారు నాభాసత్యాగ్రహము కాన్యోల్లంఘనకు తగిన పని తీర్చుచేయవలెను. నాభాసత్యాగ్రహము నేమగునో అతడు విరోధభావమును నూచించుచున్నది. అ. భా. కా. సంఘము వివరింపబడును. వాటిలో వివరింపబడు నాభాసత్యాగ్రహము లామకాంతిని చేసి ప్రభుత్వములను అంతరించుట అంతరించుట చేయవలెను. ప్రభుత్వములను కాన్యోల్లంఘనము చేయవలెను. కాన్యోల్లంఘనమునుగూర్చి కాంగ్రెసు విచారించుట యాతనికలంబిస, దేశమునాభాసత్యాగ్రహము విషయములలో ప్రోత్సహించుట కాంగ్రెసును కాన్యోల్లంఘనముగాను. నాభాసత్యాగ్రహము నాభాసత్యాగ్రహము కల్పించుట చేయవలెను. నాభాసత్యాగ్రహమునుగూర్చి కాంగ్రెసు అన్వేషించుట చేయవలెను. కాన్యోల్లంఘనమునుగూర్చి కాంగ్రెసు అన్వేషించుట చేయవలెను.

ఉత్తర అనంతపురపు పొడల సభ

7వ తేదీని జరుగుట

ఉంగుటూరి ప్రకాశంవంతులు గారి అధ్యక్షతన న్యాయము.

అయ్యలారా? సోదరసోదరీ ప్రతినిధులారా?

ఈ సభకు నన్ను అగ్రాసనాధిపతిగా ఎన్నుకొనినందుకు మీ కనేకమందఁజూచు.

ప్రస్తుత పరిస్థితులు

దేశములోని ప్రస్తుత పరిస్థితులు మీ కందఁకు తెలిసియున్నవని, దీనిలో ప్రత్యేక కార్యము అయినప్పటినుండి కాంగ్రెసులోని టూల్స్ డిప్లొమెట్ ఫర్ ఫస్టు సెక్షన్ లు వివాదాలు పోయినవి. దేశములో కాలము కలిగింది. కుదుటకాంతము నెమ్మదికలిగింది. వి. వల్లము కుదిరింది అని సంకోచించుచుంటే, ప్రభుత్వమువారు వారి సహాయమును, సహాయ నిరాకరణకర్తలను గలపు అయినప్పటి, ఇదివరకు సహాయ నిరాకరణ వారు లనేవారందరూ క్రమక్రమముగా సహాయ వారు లగుదురనిన్ని; గంధపుద్యము యొక్క అందము, యాత్రయాసిపోవునన్ని మరొకవం నేపాదులను అభిప్రాయములు వదులుచున్నారు. అసహాయ వారు లో కొందరు సహాయ వారు ల కావచ్చును; కవులలోకి ఇవ్వులు వచ్చినవారు పోవచ్చునని కాంగ్రెసు, తీర్మానము చేయుటచేత కానన సభాసభాగ్యులయొక్క పూర్వపురాపు మారవచ్చును. ఆలాగు మారిక మాటకుడ సత్యము. వర్తమానమునకు ఇట్టిమాటలు జరుగుట విభావకము. కాని కొందరు సహాయ నిరాకరణ వారులు, పొరపాటున వ్యవహారము చేరినారు. వేసికలిగి అనభవించలేమని చెప్పి తమవలె కోరికవారు ఉద్యమము మహోన్నతికి కొన్ని ప్రయత్నములు చేసిరి. అదియందేదా? కార్యము వాద్యమును వచ్చుమెట్లు ఉద్యమముల వదులుకొన్నవారి సంకల్పముగలదు. వాటిపోవుతోనే ఇక మేము తామును ఇప్పి ఎప్పుడో తిరుగ వారివారి ప్రయోగములలో చేరియుండలేదా? చేయటకు ప్రయత్నము చేసి పరాభవములను పొందియుండలేదా? అంతమాత్రము చేతనే ఉద్యమము సరిగిసదా? ఇప్పుడు మాత్రము అటువంటి వారు కొందరు వుండవచ్చునేమి ననెకారణము చేత ఉద్యమము నకు భంగము కలుగునని తలచుట సరికాదు. ఇప్పుడు కవులలోకి తేల్చడమని పట్టుకట్టిన సోదరులలో అనేకమంది చాల ఎక్కువ త్యాగముచేసి కారాగృహములకు పోయి దేశానికి చేసినవారున్నారు. అటువంటివారు తాము కవులలోకి వెళ్లి సహాయ నిరాకరణము సభాపుదుమని చెప్పిన మాట మీద ధిల్లి ప్రత్యేక కార్యములో రాజీనామా తీర్మానము జరిగింది. ఆ తీర్మానము ప్రకారము మనము అనుజు జరుపుట కర్మముకాని వారు ఏమి చేయుదురో అనే గంభీరమునున్న వుండుకొని ఆత్మేపించు చుండిన యెడల రాజీ భంగము చేసినవారు అవుదురు గాని ఉద్యమమునకు తోడ్పడిన వారము కాదు. స్వరాజ్యపార్టీ వారు బొంబాయి, నాగపూరు రాజీనామాలున్న, ధిల్లి కార్యమును పూర్వము తాము కవులలోకి వెళ్లి అటంకము కలుగజేసి సహాయ నిరాకరణకర్తలను ములపరుచుతాముగాని, ప్రభుత్వము వారికి సహాయముచేయమని చెప్పుచు వాడుగారు నెహరుగార్లు ఒక ప్రమాణమును నుడ చేస్తేనే గాని వారిపార్టీలో మొంట్లుగా వుండగూడదని ప్రయత్నము చేసియుండిరి. ధిల్లి కార్యములో కూడ కాంగ్రెసువాను కమిటీ యేర్పరిచి తనపార్టీ వారికి ఏలాగు నడుచుకొనునో ఆలాగు నడుచెదమని కోరినందుండిరి. కాని అట్టివిబంధనలు, పద్ధతులు కట్టుబాట్లు. ఏమిచేయడమో, మత సంబంధ మిట్టి గాని తక్ ఇతర అంతర్యాయము విరుద్ధము తోచుటట్టి గాని ఆత్మేపణలు లేనివారు కానన సభలకు అభ్యర్థులుగా నుడవచ్చుననియు, వోట్ల నిష్పవచ్చుననియు అట్టి వారి ప్రయత్నమునకు ఎట్టి అటంకమును కలుగ జేయగూడదనియు, ధిల్లి ప్రత్యేక కార్యము తీర్మానము చేసియున్నది. అనగా కవులలోకి వెళ్లి సహాయ నిరాకరణ వారులకు వారిమాట యొక్క గౌరవము మీదకు, సమృద్ధము మీదకు వెళ్లవచ్చునని అభ్యుదయము ఇవ్వబడింది. అట్టివారు వారిమాట గౌరవము నిలుపుట చేదిలేది తెలుసుకునేటందుకు వారికి కాంగ్రెసు తీర్మానము ప్రకారం పూర్తిగా అవకాశము మ ము ఇవ్వవలెను. కాని ఎందుగానె చేసిపోని ఆత్మేపణలుచేయుచు వారిని నిరత్యాసావరించిన యెడల

కార్యము తీర్మానమును మనము కృతరీతముగా వదిలివారము గాని వదిలివేటికాదు. మరియు వారు కవులలోకి అటంకములు అయిన యెడల ప్రయత్నము చేసివామనె నిందపాలగుదుము కాబట్టి కవులలోకి వెళ్లి బయటవుండి కాంగ్రెసు పనిచేసేవారు బహుశా: రూకతో నుండవలయును. అంతయుగాక రాజీనామా కాంగ్రెసు తీర్మానముకు భంగము లేకుండ వారికి సహాయము చేయుటకు అభ్యంతరము లేనివారు సహాయము చేయుట మంచిది.

మార్పు చేయవచ్చునా?

మార్పు చేయవచ్చునా? చేసినంతమాత్రముచేత ఉద్యమము సరిగిసదా? గంధిమహాత్ముడు ఇట్టిమాట చేసియుండునా? గంధిమహాత్ముడు జైలు నుంచి బయటకు వచ్చు వరకు వారు మాడు సంకల్పముల క్రిందట నిర్బంధించిన పద్ధతికి అటంకించవలయునా? ఈ ప్రశ్నలు కొందరు స్నేహితుల మున్నులో ఎక్కువ అందోళనము కలుగజేసియున్నవి. నాకు తోచినవట్టుకు వీటికి అన్నిటికీ ముక్తసరిగా జవాబు చెప్పవచ్చు. గంధిమహాత్ముడు ప్రారంభించిన యాఉద్యమముయొక్క తీర్మానము మాటలయందుగాని తీర్మానములయొక్క వైఖ్యరూపముగాని లేదు. కాంగ్రెసు తీర్మానములలో చెప్పబడిన ప్రకారము, ఆత్మకీర్తి వృద్ధిచేసి, ఎట్టి త్యాగమునైనను చేసి ఆత్మగౌరవమును, దేశగౌరవమును ముప్పియు కల్గ స్వతంత్రమును చేకూర్చుకొనుట ను మార్పు నుడే శించినది. సహాయ నిరాకరణకర్తలను ప్రజలు త్యాగముచేసి అట్టికీర్తి ప్రవృత్తి చేసికొనవలసిందేదా? ఒకసారి వృద్ధిచేసిన కీర్తిని నలుపుకునుటకు కీర్తిలవారు అయినయెడల అసలు మూలములయెడల భంగములేకుండా కాలానుకూలముగా ఎన్నిమార్పులైనను చేయవచ్చును. దేశపరిస్థితులనుబట్టి తగినమార్పులను చేసియుద్యమమును సదిశే కీర్తికీర్తి కండ్లుమాసికొని గుడ్డివారివలె సదిశే యెడల మనకంటె మార్పులు ప్రపంచములో నుండరు. ఆలాగు నడచుకొనుట కల్ల గంధిగారి గాని ఉద్యమమునకు గాని మనము గౌరవము చూపినవారము కాము. సంకల్పించుకొనుటను బట్టి స్వబుద్ధిని యోగించి కీర్తిని కూడ సరిగి ప్రయత్నము చేయుటకు యాత్ర ద్యమము సాగించబడి యుండలేదు. బాడ్లో తీర్మానముచేసి ఉపకాననోల్లంఘనమును తాత్కాలికముగా అపినందుకు గంధిగారిని అనేకమంది నిందించిలే గంధిగారు దానికి ప్రత్యుత్తరముగా యంగ్లండ్ యొక్క ప్రతికూలవానిన సంకల్పించి ముఖాభిముండవచ్చును. ఏమి (వానికారంబె ఒకసారి తాము ఇర వైకులతోటి యాధ్యమిలో నున్నప్పుడు క్రమంబున అతాత్రుగా వారిని తాకినప్పుడు, తమ సేనాధిపతి అచ్చట దగ్గరవుండే ధాన్యపుగా దెలచాటున తిరువారినిదని వాగవలసిందని ఉత్తరవచేసివట్టును, తాము ఆ ప్రకారముచేసి అప్పటికి తప్పించుకుంటిమనియు అదేవిధముగా వారివారి సాత్యము జరుగుటచేత కొంతకాలము ఆనని బాడ్లో తీర్మానము చేసితి నని చెప్పిరి.

మరియు గంధిగారుచేసిన యా బాడ్లో తీర్మానము సరి అవునా కాదా అనివరకు అఖిల భారత కాంగ్రెసు కమిటీవారు ధిల్లిలో విచారణ చేసినప్పుడు కమిటీవారు చాలా చక్క జరిగిన తీర్మాన బాడ్లో తీర్మానమును భావతరములకు సంబంధిత తీర్మానము (వాస్తవము) యొక్క దాద్రు అక సారిగా కిలాఫత్ కమిటీలోనుంచి వచ్చి కాంగ్రెసు కమిటీలో మీరు బాడ్లో తీర్మానమును భావతరములనున్నట్లు నాకు తెలిసింది. ఆలాగు చేసేయడం కిలాఫత్ కమిటీవారు కాంగ్రెసువారిలో వికమత్యముగా నడవరిచి చెప్పిరి. తక్షణం గంధిగారు, ఆలాగే చేసే చెప్పినదంతయు తినివేసినట్లును. కాన నోల్లంఘనము మియిస్తున్నా కచ్చిట్లు తీర్మానముచేసి నకుండుచున్నది చెప్పి, సంగ్రహించిన తీర్మానమును రద్దుచేసిరి. ఆ ప్రకారము బాడ్లో తీర్మానమును సవరణచేసిరి.

మరియు బాడ్లో తీర్మానమును గురించి యింకా లోవుండే నాకుము గంధిగారిని ఆత్మేపించినప్పుడు గంధిగారు యా నాకులందరు బయటలో వుండుటచేత దేశములో ప్రస్తుతియు జరిగే సంగతులు వారికి తెలియవు. అందుచేత వారి అభి

ప్రాయము నేను అంగీకరించుటకు వీలులేదని చెప్పిరి. దీనికి దృష్టాంతముగా దక్షిణాఫ్రికాలో తాను జైలులో యుండి తమ అభిప్రాయమును బయట పని చేసే నాయకులకు తెలిపితే వారు భయట జైలలోనుండి గంధిగారి అభిప్రాయము సరియైనది కాదని నిరాకరించి వారికి తోచిన ప్రకారము నడిపి రనియు, తాము జైలులలోనుంచి బయటకు వచ్చినతరువాత విచారింపి మానై జయములలోనుంచి తాము వంపిన అభిప్రాయము తప్పనియు, బయట నాయకులు చేసింది సరియైనదియు తాము కనిపెట్టితిమని చెప్పిరి.

దేశపరిస్థితులు మారి ఉద్యమపార్టీలకున్న రాజీనామా అవకాశము యందుకుచేతనే బొంబాయి రాజీనామా, నాగపూరు రాజీనామాచివరకు ధిల్లి ప్రత్యేక కార్యము రాజీనామాలు జరిగినవి.

గంధిగారు చెప్పిన ప్రకారము నడచుకొనక పోవుటచేత, కాంగ్రెసులో వివాదాలు వచ్చి పొందుమనామృదీయ వికమత్యముకు ఉత్తర హిందూస్థానులో పూర్తిగా భంగము కలిగినసంకల్ప అందరికి తెలిసిందే. గంధిగారిని గురించి వైస్రొయె దృష్టాంతములనుబట్టి గంధిగారు బయటవుండిన యెడల ఏమిచేసియుండురో మీరె గ్రహించవచ్చును. వారు బయటవుంటే జరిగే సంగతులు మరొక నాయకుడు ఎవరువున్నను సాధారణముగా జరిగవని అందరు ఒప్పుకొనినదే కాని గంధిగారికి కుడిచేయిగా యున్న మనామృదాలి, గంధిగారు వుంటే ఏమిచేయుదురో అడవని ధిల్లి లో చేసి దేశమునందు కాంటిని గలుగజేసినారు. రాజీనామా అన్ని పార్టీలవారికి అనుకూలముగా యుండేట్లుగా జరిపినారు.

కాననోల్లంఘనము విషయమై తీవ్రముగా యుండేవారు కూడ నెమ్మదిమీద దేశానికి గ్రహించినారు. దాద్రు కిలీలుగారు చేసిన 2-వ ప్రకటనకల్ల కాంగ్రెసు కంటే కాననోల్లంఘనము పెట్టవలచలేదని స్పష్టపరచినారు. యింకాదే జైలు లాళ్ల చెవి గంధిగారు బాడ్లో తీర్మానముచేసిన నిర్ణయ కార్యక్రమములో యున్నది మహమ్మదాలిగారు కాంగ్రెసుకూడ వికరకు కనిపెట్టికాదు. అట్టి నిర్ణయ కార్యక్రమమును దేశ మంతటను దీక్షతో జరిపించుడల గంధిగారు తీర్మానములో బయటకు వచ్చెదరు. గంధిగారు చెప్పినట్లు స్వరాజ్యపాప. కూడ త్వరలోనే అవును. కాబట్టి ఇప్పుడు మన కర్తవ్యము నిర్ణయ కార్యక్రమము గాని జరిపివేటికాదు. దీనిని చేయునప్పుడు గర్భ మెంటువారు పెట్టె నిష్పంధములకు మనము సంసిద్ధులమై యుండవలెను.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము

కలకత్తా ఆక్టో 9:—మిన్న జరిగిన కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ సభలో నెలవ వెయ్యిరూపాయలకే మిచ్చి వాక్తరుగ చేత్రసాద్ గారు హర్షించి మాధమాటిస్సు ప్రాధేసరుగ నిజమింపబడింది. ఇతర బాధ్యకములు మామూలుదేయే జరిగెను. (ఆ.ప్రె)

పుస్తక నిషేధము

సిన్నా ఆక్టో 6:—చంద్రశాసనారు ప్రబంధక ప్రచురణలయమునందు రామేశ్వరచే గారితే ప్రకటింపబడి అచట సాధనము ప్రచురణమున అచ్చి తింపబడిన 'శైలాల్' అను పుస్తకమును (బ్రిటిషు భారతదేశములోనికి కాకుండ నిషేధించుచు ప్రకటనము గావింపబడినది. (ఆ.ప్రె.)

శ్రీమదాంధ్ర బహుద్రపురాణము

సంసిద్ధము మూల్యము రు. 5—0—0 లు
ప్రింట్ శ్రీమద్రామా యలము
అచ్చులో నున్న.
హోలాగ్రహహస్త్యము. స్కాంధపురాణములో సోక భాగము. ఇందు మధుర మీనాక్ష సోమకుండరేశ్వరుల లీలలు తెల్పుచున్నట్టి విచిత్రములుగ వర్ణింపబడి యున్నవి.
వద్యములు మూడువలె వెల 0—12—0 అణాలు.
ఆంధ్రులతోపాట్లానము. ఇందు లలితభండారుని సంపుట మొదలగు కథ లనేకము లున్నవి.
యంది లైండు వెల రూ. 1—8—0.
విచిత్ర వారు కావ్యభాగీషేషము. సలతులు నాటకము. వెల 0—12—0 అణాలు.
పాండవాష్టావనము క్రయము 0—12—0 లు.
ఇది ముందే శ్రీమద్రామా యలము, తెలుగువందీరుడు, హైదరాబాద్, విదేశ.

ఉత్తరముల ఫలావా

మూలానా మహమ్మదాలీ గారు

జమీన్దార్లుగా సభలో కానరావలసిన ప్రజలను గూర్చి జరిగిన చర్చకు వివరములు మూలానా అబ్దుల్ కలాం అబదుగారిదిగలకు నిర్ణయము ప్రాసించిన మూలానామహమ్మదాలీగారు భోవాల్సంది యా కల 5 వ తేదీ నిలువల కంటి వార్తనంది.

"మూలానా జమీన్దార్లు పట్టణములను కేంద్రము లవ్వగా భావించుటకు కావలసిన కలిగినందున నే సీ ప్రజలను కేంద్రమున కేంద్రమున కేంద్రమున జమీన్దార్లుగా సభ్యులగుచు వేరకున్నను కార్యనిర్వాహకులు నాకు ప్రత్యేకముగా వాహ్యములు పంపిరి. ఇట్టిలో జరిగిన సంఘటనల నేను వెల్లువలగా కాకినాడలో దీక్షించుటలో జరుగనన్న జమీన్దార్లు మహమ్మదాలీగారు పన్నుకొనబడిన మూలానా మహమ్మదాలీగారు సామెలు గారు కానరావలసిన వెళ్లనూడదను నొక ఉత్తరమును నాకు చూపించెను. దానిని తానాసభలో నువ్వడించెదనను. భావనగా నున్నదా యని వన్నడిగెను.

అభావ మార్తలకే గాని సామాన్య జనులకు భోధకతదని కలచి నేను దానిని గమనించితిని. నేను గమనించిన దానిలో నాయన మరలకంటే మార్చి సభ్యులగుచు మార్చి కిఫాయతుల్లాసామెలుగారి కిచ్చెను. అత్యంతము నాగభలో నుపపాదించుట కనుమరియవలయునా మదరా అనువిషయమును కలెక్టరుగారు వెళ్లవలెదననను దంగీరించెను. చర్చ నియంత్రముల కట్టిలో లేదనుకారమున నిట్టియుభయతీర్మానమును గూడ తిరస్కరించుట నాకు సరిగా కనెడలేదు. దొరకము వారి కట్టిసహాయమును చేయనూడదు. యభ్యుతాగ కానరావలసిన వెళ్లనూడదని మాన్యను అమామదుగారు ప్రాసించి నే నేమియును మార్చలేదు. కానరావలసిన సుప్రధానికారముతో నే పరిపాలనముచేయుచున్నామని దొరకమువారు ప్రపంచ వాసులను మోకలవలెనుటకు విమలకంఠములగునను, సర్దిఫేటలవలన పరిపాలనమును సాగించుట కప్పు వారి కి కరమగు అనకాకము లేకుండ చేయుటకును కానరావలసిన అనచాయవలన సంఖ్య మెచ్చుగా నుండునట్లు చేయుటకే ఎన్నికలకు అభ్యర్థులుగా నిలిచినచో అట్టిదాని కానరావలసిన కేము మాన్యకరియగును. ఏలనగా మొట్టమొదట దొరకమునకు విధేయత గడుగునని గభ్యుడు ప్రమాణము చేయవలసి యున్నది. దొరకమువారు మహమ్మదాలీగారు మరలను మూలను గారించుటలేదని కరాచీ తీర్మానమునే స్పష్టముగా చున్నది నేను స్వరాజ్యపక్షమువారి భావములను తెలుపుచుచేయుటకు ప్రతిగా ప్రాసించి దానిని మాన్యను అమామదుగారు పూర్తి చేయునట్లు వదిలివేసితిని. కానరావలసిన వెళ్లనూడదని మహమ్మదాలీగారు ప్రమాణము చేయుటలో అప్రమాదమునకు కను కనకూలమగు రీతిని వ్యాఖ్యానము చేయనూడదు. ప్రమాణములకు వ్యాఖ్యానము చేయుటలో అప్రమాదమును చేయువాని ఉద్దేశము ప్రధానముకాదు. చేయుచువాని ఉద్దేశమే ప్రధానమగునని మహమ్మదాలీగారు త్రుతము విధించుచుండి గాని మహమ్మదాలీగారు ధర్మకాత్రము ప్రకారము కానరావలసిన వెళ్లనూడదని విమలకంఠము. అని మాన్యను అమామదుగారు తీర్మానమును పూర్తిచేసిరి.

నేను అనగర కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు ప్రతిపాదనగా పనిచేయుచున్నాననియు కానరావలసిన ఎన్నికలను వివాదమునకు తలసిని ప్రచారము చేయ నుద్దేశించితినియు స్వరాజ్యపక్షము వారు నాపై నింద మోపుచున్నారని మరలకంటే సేపటికి నాకు తెలిసినది. నేనుండలకు కిని నేను చేసిన పనిసంకయము పూర్తిగా వివరించితిని. నేను చేసిన దంతయు నిరాశ్చర్యముగా నున్నదని అబదుగారు గూడ సంగీరించిరి. స్వరాజ్య పక్షము వారి కను మానము లధికముగా నుండుట ను గ్రహించి జమీన్దార్లు సభలోనే నేను మరలయెట్టికోకలమును కలిగించుకొనలేదు. మాన్య అబ్దుల్లాఖాను, అబ్దుల్లాఖాను అబదుగారిద్దరును జమీన్దార్లుగా కలగజేసికొనిరి.

జమీన్దార్లుగా రొక ఉపసంఘము నేర్పరచిరి. ఆ ఉపసంఘమువారి నివేదిక యంతయు రానందున ఈ తీర్మానములకు పరిష్కారము కాలేదు. ఈలోగా కానరావలసిన వెళ్లనూడదని మహమ్మదాలీగారు అనగా లాహోరులో మరల బారిష్టరు పనిని ప్రారంభించిన దాక్టరు మహమ్మదు అలంగారు మున్నగువారు జమీన్దార్లుగా భావనకల కంగీరించెదని యే తోచుచున్నదని ప్రాసించెదంగిరి.

గాంధీమహాత్ముని వర్ధంతి

పార్వతీపురము

పార్వతీపురమున మహాత్ముని వర్ధంతి ఉత్సవము జరిగినది. ఈ రోజున అభిషేకమును జరిగింది. అచట వేంకటేశ్వరగారి అభ్యుత్థరీతింద జమీన్దార్లు కలగిరి. (తంతివార్త)

లాలా లజపతి రాయగారు

మొగల ఉష్ణము తగిలినది

లాలాజీ వారమరోజులు ఖులాసాగా నుండెను గాని మరల 4 వ తేదీని ఉష్ణము 100 డిగ్రీలకు పెచ్చింది. గాన 5 వ దర్శనమును ఉత్తరమును నిలుపబడెను. (టిబ్బూను)

కోటిమందికన్యలకోల

పరిణయమునకు భర్తలు లేరు

ఒక్కొక్క పురుషుడు యిద్దరు స్త్రీలను పెండ్లి

యాడవలెను

దొరతనమువారి చట్టము

విశాఖ జిల్లాలోని జర్నలు యుద్ధమునందు చాలమంది చనిపోవుటచే అనివాహిక లగు అడవాండ్రు సఖ్య అధికముగా నున్నది. అందువలన పెండ్లిచేసికొనుటకు పురుషులు దొరకక కోటిమంది స్త్రీలు పెండ్లి లేకుండనున్నారు. ఇంతకుండి పెండ్లి లేకుండనున్నచో ఎట్టి ఉద్దేశము కలుగునో యని ధీమంతులు భయపడుచున్నారు. (కొత్త సాధనములు నాలొందుచున్నాడు. ఇంతవరకును అభివృద్ధి 2 వ పురుషుడు ఒక స్త్రీని మాత్రమే పెండ్లియాడి ఏకపత్నీకరమును పూని యుండవలె నను కరిస నియమము గలదు. ఇప్పుడు దానిని రద్దుచేసి ఏకపత్నీకరతీర్మానము నొక్కొక్కడు పెండ్లి యాడుటకు ఏర్పాటుచేయవలె నని జర్నలీ మున్నగు కొన్ని తేజముల వారికి పాఠములను చున్నారు. జోస్లాదికా రాజ్యాంగసభ పార్లమెంటులో ఒక్కొక్క పురుషుడు యిద్దరు భార్యలను వివాహము చేసికొనవలెను. అట్లు చేసికొనుట కంగీరింపబడినది కిందివలెను." అను తీర్మానమువారి దిండుకడను. దీనివలన పెండ్లిలేని స్త్రీల సంఖ్య చాల తగ్గవచ్చును. కలకత్తా బొంబాయిమున్నగు నగరములలో పురుషుల సంఖ్య మెచ్చుగాను స్త్రీల సంఖ్య తక్కువగాను నున్నది. పరిశీలించుచుండి పురుషులకు రిలక్షులముది స్త్రీలు మాత్రమేగలరు. ఇందు ల నేను చేయవలసిన ఒక పత్రం అనుచున్నది.

గోదావరి మండలసభ

16 వ సమావేశము

ఈ నెల 21 వ తేదీని రాజ్ కోయలో జరుగును

ఈ నెల 21 వ తేదీ, ఆదివారమునాడు ఉదయము 8 గంటలకు రాజ్ కోయలో దేశభక్త శ్రీ చందా వెంకటప్పయ్యగారు అధ్యక్షతరీతింద గోదావరి మండలసభ జరుగును. 2) వ తేదీ మధ్యాహ్నము రెండుగంటలకు మండలకాంగ్రెసు యువవాళే విమలకంఠమునకుగా ఏర్పడి కథ జరిగెదరు. మండలసంఘసభ్యులందరను ప్రతిభులే యగుదురుగాన యభ్యుతాగా నీసభకు రాగోరెదను. ఉత్తరీర్మానమును 17 వ తేదీలోగా కార్యదర్శి కరచేయును. ప్రతిగామసంఘమును ప్రతిభులను ఎన్నుకొని 18 వ తేదీలోగా రాజ్ కోయలో సభాసంఘకార్యదర్శి కరచేయవలెను. వేలకొదిగా నీ సభకు వచ్చెదరుగాన ఎల్లవారను యభ్యుతాగా రాగోరెదనని గోదావరి మండల సభాధ్యక్షుడు శ్రీయంతరులు సాంబమూర్తిగారు తంతివార్త నంది.

అడవలన మూలానామహమ్మదాలీగారు సామెలుగారి తీర్మానమును నేను పూర్తిగా ప్రకటించితిని. 1920 లో డిల్లీలోను నీమట్టు గయలోను చేయబడిన తీర్మానములం దెట్టిమార్పును కలుగలేదుగాని కానరావలసిన వెళ్లనూడదని మహమ్మదాలీగారు కట్టి నిర్బంధమును లేదు. ఇంతవరకును జమీన్దార్లుగభా రనుచు నియుతలేదు. అట్టిచోకను ఆకురకనుబట్టి అసభవారను మరలచ్చి రని ఎక్కువకు తేజయును మోగించునూడదు. ఈ విషయమును స్పష్టపరుచుట మహమ్మదాలీగారు నగునాకు యభ్యుతాకర్తవ్యమని నేనుకలచెదను. తిక్కినవారు తమయిష్టముసారము వ్యాఖ్యానముచేయుట కట్టి అభ్యంతరించునూడదు. అని మహమ్మదాలీగారు తంతివార్త నంది.

చెన్న పురి

అయ్యుర్యేద ప్రచారిణి సభ,

41, హానినోడ్డు, పుదుచ్చేరు, మద్రాసు

దొరకమువారిచే యేర్పాటు చేయబడిన కమిటీవారి ప్రియ రిపోర్టు దొరకమువారికి ఫిబ్రవరి నెలలోనే చేరినను అనగా 6 లేక 7 మాసములనుండి వారియెద్దనున్న ఆ విషయమై పని చేయియును జరిగియుండలేదను విషయము ప్రజల దరికిని తెలిసి యేయున్నది. సామ్రాజ్య, రాజధాని కానరావలసిన జాతీయ వైద్యమునకు తగు ప్రోత్సాహము నొసగవలెనను తీర్మానము అమోదింపబడి నుమారు 3 సంవత్సరము లైనను యంతరమును అని మాయమై యేలాటి ఏర్పాటును చేయవలెద, నిలిపివెట్టుటకు మామూలుకద్దరి ప్రకారము ఈ కమిటీగూడ దొరకమువారికి సహాయకమేయినది. సర్కారువారు తమ ప్రేమలతో విషయములలో నిలువ విచిటిలను ఏర్పాటుచేయుటవారికి మామూలు కర్తవ్యమే. అయ్యుర్యేద విషయమునందు వారి తంతివార్త వాగుగా ఫలింపింది.

ఎంతకాలము దనుక వి. ఎమ్. ఎస్. వైద్యులు మన జాతీయ ఆస్తిక్రమలందును, వైద్యపాఠశాలలందును ముఖ్యోద్యోగులుగా నుండుచో అంత దనుక అయ్యుర్యేద వైద్యమునకు ప్రోత్సాహము ఒసగుటకు కష్టతరమని చేయు వికసైన్ వాగుగా గ్రహించుట గా.

దీనిని చక్కగా గ్రహించిన కరువార, జనులు 2 విషయములు క్షణలో నెరవేర్చు వలసియున్నది.

(1) ప్రస్తుతము దేశముందు అంతకును పని చేయుచున్న అయ్యుర్యేద వైద్యపాఠశాలలకు కలు భన సహాయముచేసి, ప్రోత్సాహము నొసంగి, సకరు ఉద్యమమునై పోటుపడుటకు తగు యోగ్యతగలవారిని కలిపిట చేయుట.

(2) ఈ విషయమై తగిన అందోళనము విమలక కలిపి, దీనిని జనులు మరలలేదని దొరకమువారు గ్రహించునట్లు చేయుట ప్రస్తుతము జరుగనన్న ఎన్నికలలో గూడ కానరావలసిన అభ్యర్థులు అయ్యుర్యేద వైద్యమునకు ప్రోత్సాహ మొసంగెద మ యు అవిషయమును కానరావలసిన గట్టిగా పనిచే నెదమయియు పూచీ వడవలెను. ఒక్కరొక్కచోరిన అయ్యుర్యేద వైద్యులను అయ్యుర్యేదాభి మానమును ఉపేక్షించ బడదగినవారు గారిని ఆభ్యర్థులు గ్రహించవలెను.

ఈ విషయమున ప్రజలకు అధికమగు ఉత్సాహము గలగుటకు రాబోవుదశగా, భవ్యతరీ ఉత్సరదినములలో దాక్టరు ఆ. లక్ష్మీకలి, బి. ఏ. ఎమ్ బి. అండ్ సి. ఎమ్ గారు, పట్టణము నందిరి వివిధభాగములలో మాజీ క్లినికరు ఉపన్యాసములను యిచ్చెదరు.

గదరు దినములందు అయ్యుర్యేద ఉపసంఘము కయ్యుర్యేద చేయబడిన అయ్యుర్యేద కౌమధములను 9-10-28 లేది ఉదయమునుండి 7-11-28 లేది సాయంత్రమువరకు మద్రాసు, పుదుచ్చేరు, హానినోడ్డు, 41 వ నెంబరు గల భవనమునందు అనగా అయ్యుర్యేద కళాశాలలో ప్రదర్శించబడును. ప్రచురము ప్రతి దినము మధ్యాహ్నము 2 గంటలనుండి సాయంత్రము 6 గంటలవరకు తెరువబడి యుండును.

మద్రాసు అయ్యుర్యేద కళాశాలకుందు అయ్యుర్యేద పరిశీలించే సదరు కాన్రమును గురించి ప్రత్యేక ఉపన్యాసములం యిచ్చబడును.

అయ్యుర్యేదమునందు అభిమానముగల వారందరు విచ్చేయ ప్రార్థింతులు, స్త్రీలకు ప్రత్యేకస్థల మేర్పాటుచేయ బడును.

ఉపన్యాసముల కరుస ఈ ప్రతికలోనే క్షరలో తెలుపబడును.

వివరములకు ఈ దినక విలాసమునకు ప్రాసించవలెను.

కార్యదర్శి,

శ్రీ చెన్న పురి అయ్యుర్యేద ప్రచారిణి సభ,

41 హానినోడ్డు, పుదుచ్చేరు, మద్రాసు

జీర్ణరసాయనము

అజీర్ణములన భుజించిన సుప్రము రక్తమునకు సరిగా మార్పు. అజీర్ణము మిగిలిన రోగములకు కారణము. దీనివలన జీర్ణరసము లందు రిసప్రాసము క్రమముగ కలిగి దుర్బల మేర్పడి అయ్యుర్యేద క్షీణించును. 26 మార్తల దర్శి వెల యు 1-4-0.

అమృతాంజనము దీపో

నెం. 7 తంబు కెట్టివిధి మద్రాసు.

అనువాద వచ్చి హిందూ దేశము తిరిగి ఆంధ్ర రాజ్యమును చక్కగా నిర్మించిరి. వీరి పోవునపుడు మొన్నియో యాద్యంధములను తమ వెంటినికొ పోయి తమ భావములను పరివర్తన చేసికొనిరి. ఆ కాలమున శాస్త్రమతము హిందూద్వైపక్షముల కంటె వ్యాపించెను. ఇప్పటివఱకు రామాయణము మొదలగు ఉద్వేగభరితముల నొరకును. ప్రాచీన కాలము నుండికొ పోయినది కనుకనాని మూర్ఖుల మనము గ్రహించవలెనాము. ఇది గాక ఆనోవని 18 వ శాసనము తెలిసినది. దానియందుగూడా ఆంధ్ర దేశమునునుకొంది చెప్పబడి యున్నది. మరియు మనదేశమును జనులకున్న కష్టములను కలలు మొదలగునవి ఇటులనే మనదేశముందలి కొన్ని యాచారములు యిదిర దేశములందు వ్యాపించియున్నవి. ఇప్పుడు ప్రత్యేక కారులయందును వ్యాపించి యున్నవి. భార్యము యొకప్పుడు గుండల దేశమునకును సంబంధమున్నదని మొన్న మొన్న దొరకన యొక గంధమున ను తెలియుచున్నది. ఈ కాలములోని శాస్త్రమతములకు చార్యుల వర్తనములకును వాదోప వాదములు జరుగుచుండెడివి. చార్యులు విశిష్టమైన వాదమును చేయుచుండెడివారు. శాస్త్రములకు యిట్టి సమయముననే నూతనవికాసము కలిగెను. ఈ కాలముననే హిందూవ్యవస్థలు కూడ ఉత్తమస్థితికి చేరి పొల్లునుచుండెడి. వాదోపవాదములవలననే నూతనములను దృఢపరచుట మొదలగు ఉద్వేగభరితములను గా దొనగెను. ఈ వాదములకు శాస్త్రము మనదేశమువారే. గణిత శాస్త్రము మొదలగువానిని అరేబియా దేశమునుండి యిచ్చికినవచ్చి ఆ దేశముల నేర్చుకొనిదివారు. శాస్త్రాచార్య కథలు చివర దేశముల మూలమున ఆదికర దేశముల మూలమున యూరపు దేశమున వ్యాపించెను. అప్పుడు క్రిమమతభేదము తెందకొ యీ కథల ద్వారా దెప్పి హిందూదేశములను నమ్మించి తమ మతమునకు పురిగిరి. గాతముడు తర్క శాస్త్రము రచించెను. గ్రీకులే చక్కతరి అతర్కాధర్మ హిందూదేశమునకు దాడిచెదలి యుక్కడి ఆతర్క శాస్త్రమును తీసికొనిపోయి గ్రీకు దేశమున అస్సోబల్ అను పండితున కిచ్చెను. గాతముడు తర్క శాస్త్రమునందు హేతువాదములు అయిదు అవి చెప్పుచుండ అరస్టోబల్ దానిని మూలముగా చేసి చెప్పియున్నాడు. నాగార్జునుడు తర్క శాస్త్రమును కాక వైదిక శాస్త్రమును వ్రాసియున్నాడు నాగార్జునుని తరువరి జన్మించిన నాగార్జునుడు గోదావరీతిర నివాసమును నుండి తర్క శాస్త్రమును వ్రాసెను. ధర్మకీర్తి యనతడు కూడ తొక తర్క శాస్త్రమును వ్రాసి యున్నాడు. జన్మము కలిగినవాడు తన మేధుని దేశమునందు ప్రవేశించి యున్నాడు. ఇతడు రచించిన యాద్యంధములన్నియు చివర దేశము తీసికొనిపోయి పరివర్తనము చేసికొనిరి. ఈ ఉద్వేగభరితములందలముల మన యాదులలే. ఫిలిడల్ ఫియలో వర్తకర్తలైన అచ్చయి

నారాయణశరములో హనుమ
ద్ద్రంధాలయ వార్షికోత్సవము

ఈ నెం 14 వ థేడీని జరుగుతు

చిత్తూరు జిల్లా శాసనసభకు సాగుముఖం పట్టే శ్రీ మామిడిపల్లి గ్రామంపై ఉచిత సరఫరా చేయబడు, బా.తి పాఠశాల, చిత్తూరు, వాంఛించిన వాషింగ్ మెషిన్లు, వాటావని కరంగా యీ కేల 14 వ తేదీ లోకవారి శాసనసభకు పంపించి లకు జరపబడును.

చిత్తూరు జిల్లా బోర్డు, (వెస్ట్ బెంగాల్, జిల్లా చిత్తూరు)
 ఘాగ్యక్షులను కుటుంబ శ్రేయోక బామున సామి వాయుమగారు
 బి. ఎ. బి. ఎల్. ఎ. ఎల్. సి. ఆ. గాననాధపత్యము వహించు
 కుట్రను, బాండు బహుమానములు పాలివెట్టుకున్న, ద
 యితో బహుకొనిరి.

మొనూరిలో విద్యార్థులు ప్రధానమంత్రి గారి సుడిచి
 చిత్రాలు కవులను శ్రీమంత్రి కట్టించి రామలింగా రెడ్డి
 గారు ఎ. ఎ. ఎ. ఎ. ఎ. సి. గ్రంథాలకు ముద్ర పత్ర మందిరి
 ముద్ర, కాలిపాత కాలిపాత వాని శివమోహను" గురించియును
 గుంటూరు వాస్తవ్యులగు శ్రీమంత్రి దామరాజు పుండరీకాక్షు
 దుగారు అంటరాని తనమును గురించియు, ఉపన్యాయుడు.

అందఱును దయ చేయ ప్రార్థితులు
1928 నుండి అక్టోబరు 15 లేదా సోమవారం ప్రాంతానికి
లక్షా 9 వందలకు కార్యనిర్వాహక సభ్యులను యెక్కుకొనుటకు
మొదలగుచున్నది. లక్షా చివరిందుకు సభ్యుల సభ జరుగుట
దును.

సభ్యులందఱును రావలయునని కోరెదము
కూ. వెం. రంగం శ్రీశ్రీ,
6-10-1928 } ఇ. పట్టాభి రామయ్య శ్రీశ్రీ,
గౌరవ కార్యదర్శులు

అంతా అక్కడికి అనుమతి కలిగి వచ్చి తమ
యొక్క వారసుని, పోలీసు వారసుని కాక
తమిళనాడు చాలా సమయం తీసుకుంటుంది
అని చెప్పారు.

ప్రతి సాక్షాత్తునిపై లేచిన కేసు 16 వ లేదని
 పాడు తాను నిర్దోషి అని వాదించాడు. ఆచార్యులూను
 జుర్రులూను బోధించు న్యాయమూర్తి (ప్రజాపితాదేవి ఆత్మ
 నిను. 11)

అ. హను అక్టో 7:—ప్రధాన సేనానాయక స్థానము 1924
 ఖరవను, ఇంగును 1925 నరకుడు ఖాళీ గదన గట్టి
 పర్వయోగములు పంపిణీ దొబ్బయ్యది, (అ.వె)

దావరిజిల్లా మహాజనసభ రాజ్ కోటలో ఈ నెల 21 న
తేదీన జరిగిన యొక్క 2వ గాన సునితాలూకాలోని గ్రామకం
గ్రామములను జేసుకొనియున్న జలము త్వరలో సేర జేసి
15 వ తేదీగా ప్రతినిధి ఒక్కంటికి రు 2-0-0 ల రుసుము
తో తూలూకా కాల్ గ్రామలక్ష్మీనునకు ప్రతినిధుల పూర్తియైన
చిరునామతో పంపించ గొరురున్నాను.

కావ్యదర్శి

కలుగు యొక పుత్రకమును నయం గ్రుడు
 వాహదట. తారావాళుడను అంగ్రు
 దివ్యాదరిత్ర వానియన్నాడు. కానియది యితివరకు
 దొరక కులమువిద అంధ్రజాతి సామాన్యజాతికాదు.
 తక దేలందును దీనికర్త పూర్వకాలమున ప్రజ్వలించు మం
 దెడిది. క్రిమహాస్థుతిజెందిన ఈజాతివేడు తనవారిచందు
 గల మృతదళులను వారు యితరభావలకు చేసిన మహాకా
 రమును దీక్షలేక పోవుచున్నది. ఇచ్చటికిని ఈ నిజంరా
 స్త్రోంమి ముఖ్యమైనస్థానము. ఇదియే అంధ్రులకు మంత్ర
 మైపు. కావ్యకావ్యం దాంధ్రులదరు తమమార్కభావ అభి
 వ్యక్తిలా తెచ్చుటకై ప్రయత్నింతురు గాక.

హాతీ యీనిలము పక్షమున నున్నారావు గారు అం
నరకు నను అర్పించితి.

సుల్పేంద్రనాథ వోయేగలి ఆత్మ్యా యం. ఏ. బి. డి.
యన్. టి. యం. మద్రాసు కలెక్టరేట్ వ్యాసము గావించుచు
రామమోహనుడు ఈ దేశములో గావించిన రాజకీయపుబ్లికేషన్
యను బెల్వి ఆయానరు పీటర్ యెట్ కల బైబునానుభూతిని గొని
యాదెను. ఆయన సింహమువలె బైబులును పోరాడి కర్మమును
నిలబ బెట్టెను.

శ్రీ. హెచ్. రామబుష్టి గారు బి. ఏ. డిగ్రీ కోర్సులో, కన్నడములో మాటాడుదురు, హాస్యరస మామృతిల, రాజాయొక్క-మాహాకృత్యమును, జ్ఞానసుపదను, కిక్కిరియ్యనమును, ధీమా గమును, సర్వభార్యకృత్యమును ప్రశంసించెను. యనకులందరును రాజాలెనే యందరలెనని ఆమున జోరెను.

సర్ కృష్ణ గుప్తగారు రాజాయుక్త చీవరచారిశ్రమ
సంరక్షణ దేర్పి, ఆయన ప్రకంపనలో కాశ్యోక్తులను పోషింతు
ఆయనయందలి మహాగుణములను దెలెను.

ఆధ్యక్షులవారు ఈ కార్యక్రమమును వందనము లర్పించి,
 రో కృష్ణగుప్తాదుల బ్రాహ్మణుల సాక్షులతో వందనము లర్పించు
 వందన సభ ముగిసెను.

బాంబాయి, ఆక్టో 7:—నేడు దేశము 8 గంటలకు,
 బ్రాంజ్ ఎక్స్క్రిక్ టీకా లెగి వోరింగుదరవాని వాటియూ
 బాగ్ వద్ద ఒక హిందూపురుషుడు నవబోయిన. ఈతడు బా
 గులా నిద్రబోవుచుండగా అతీగ లెగి ముఖమునకు యెడమవైపు
 నతీగలెను. ఈయనకు 80 యేండ్లుండవచ్చును. పేరు తెలియలేదు.
 ఆయన భయమువలన కొంచుచేతులతో తీగను పట్టుకొనుకరికి
 వెంటనే విద్యుచ్ఛక్తి పోషోయెను. మృతక శవము పోస్టుమార్టం
 పరీక్షకు బంధవడెను (అ. వె)

మొయిలులో ఎక్కి ఇన్స్పెక్షనలను దొంగిలించుట

ఇ.వి. రెండుల్లేమీదనున్న మరుభూర్ గరిభీష్టేన... మధ్యకాశ్యపు
గుంజకబండి మెయిలువెల్లెగోయెక్కి సార్దగున కత్తిపోటు
వశదవని జడిమించి మెయిలునంచి కోసి ఇన్నూస్యరిలకు దోంగి
లించెప్పించుకొని పోయినటుల చెలియమన్నది. గరిర్వు
మెంటు రెండుల్లేలోలిను... యానిన... విచారణ జేయ
చున్నారు. (అ. దె.)

అన్ని సౌకర్యాలకు మంచిమందు

ಪ್ರತಿ 10 ಅಕ್ಷರಗಳಿಗೆ 1 ರೂಪಾಯಿ 10 ಪೈಸೆ

అమ్మ తాంజనమ్మ దీప్తి, మ. దాసు - బొంబాయి.

కర్త:—పారినంది రామకృష్ణులుగారు

ఆంధ్ర-జ్యోతిష సంకల్పరథయకవి శకునజ్యోతిషాం
 తుకు శచిచి ఆంధ్రజ్యోతిషమున కిది చక్కని తెలుగు
 శాస్త్రానుము అనేక ప్రాచీన భారతకవులను విమర్శించి
 జ్యోతిషశాస్త్ర సూత్రములకు సంస్కృతాంశములయందు ఆంధ్ర
 భాష క్లుప్తములను వ్రాసినది. వ్రాయుచుండే ఆంధ్రమును
 వా శ్రీ. ఆంధ్రశబ్ద చింతానీతి నన్నయ కర్తృకము కాదను
 వా వాదములన్నియు సప్రమాణముగా ఖండింపబడినవి. భాషా
 సేవకు తెలుగు ముఖ్యముగా చూడదగిన విశేషము తెన్నియే
 గలవు. — కల 0-12-0. పోస్టేజీ నేటు.

గ్రంథములు దొరకుచోటు:—

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకా రాజ్యాల కుము - చెన్నపురి

హిందీ - తెలుగు

చాలశిక్ష 6-6-11

మొదటి నాచకం 0-6-0

హిందీ వ్యాకేర్ము డిక్షనరీ ౧-౨-౦.

తెనుగు తెలిసిపూరికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు
 నిలయున నులభ్యతెలిసి | వాఁడుబడినని.

తపాల భర్త్యుల పక్షేకము.

అంధప్రతికాశాలయము.

7. తంబు శెట్టివీధి, మృదాసు.

ప్రకటన

రేపటిదినము మహాలయ అమావాస్య యగుటచే, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వెలువడదు. — సంపాదకుడు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1920 వ సం॥ అక్టోబరు 28 8 వ తేదీ

సోమవారము

కర్జును ప్రభువు: స్వప్నవాక్యములు

కర్జును ప్రభువున కేలోకమున్నన, లోకల నెంతటి యుంచుకొని బయట కొటిచెప్పుట చేతి గాదు. కుండ బద్దలుగొట్టికట్టు, తన మనస్సులో నున్న విషయమును బయల్పరచుట కతని కలవాట. వెనుక హిందూదేశమునం దున్నపుడు, భారతీయు లెల్లరును కల్లలాడువారిని దెలిసి, దేశీయుల తీవ్రా గ్రహమును ప్రజ్వలించ జేసెను. కొంతకాలముక్రిందట, ఇండియా ప్రభుత్వమును బ్రీటీషు ప్రభుత్వము నకు సర్భాధి నేటుశాఖ యని దెలిసి, దాని స్థాన మును నిరూపించెను. ఇప్పుడు జర్జును సమస్య విషయమై ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సులో ప్రసంగించి, నిజాభిప్రాయమును చాచిరికము లేకుండ బయల్పరచెను. జర్జును సమస్య పట్ల, బ్రీటీషు ప్రభుత్వము వారికిని ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారికిని చాలకాలము నుండియు అభిప్రాయభేదము ప్రబలి యుండెను. రూపు ఆక్రమణమునకు, బ్రీటీషు ప్రభుత్వమువారు ఇష్టపడ కుండిరి. ఇటీవల, బ్రీటీషు మంత్రి యగు బాల్ఫూరుగారు ఫ్రెంచి మంత్రి యగు పాంకేరుగారిని కలసికొని రనియు, ఉభయులకును ఇంతకుమున్ను గల భేదభావములు తొలగి, సామరస్యము గుఱియనియు, ప్రకటించబడెను. భేదము లేకుల తొలగినో, ఏకీభావ మెటుల గలిగెనోమాత్రము తెలుపబడలేదు. బాల్ఫూరుగారు ఇ పీరియల్ కాన్ఫరెన్సులో జేసిన ప్రసంగమునం దయినను, నిజస్వరూపులను తెలుపరుపరయిరి. ఆకున కందని పోకను పొందని వాక్యములతో సరిపెచ్చిరి. రూపునందు జర్జునులు సాత్వికసిరోధమును విమింతురని దెలిసి, బాల్ఫూరుగారు తమ యభిప్రాయమును మార్చుకొని రేమో తెలియదు. ఈ యూహయే నిజమగుచో, బ్రీటీషు ప్రతిష్ఠ నిడి పెంపొందింపను. బ్రీటీషువారి యుద్దేశము, న్యాయనిర్వహణమే యగుచో, అది గలుగువరకు లేమపట్టుదలను విడనాడుట ధర్మము గాదు. కర్జును ప్రభువుగారి ప్రసంగము జూచిన మాత్రము, బ్రీటీషు ఫ్రెంచి దృక్పథముల కిప్పుడును సమస్య యము గుఱురలేదని బోధపడును. కర్జును ప్రభువుగారి సంపూర్ణ ప్రసంగము ప్రకటింపబడి లేదట. కాని ప్రకటింపబడిన కొలదిభాగ మయినను, తీవ్రముగ నున్నది.

జర్జునులు సాత్విక సిరోధమును వదలినంత మాత్రమున, ఫ్రెంచివారికి లాభము గలిగెనా? ఫ్రెంచివారికి ముఖ్యముగ గావలసినది సప్తపరిహరము. అది లభించినంతవఱకు, ఏమిజరిగినను వారికి ప్రయోజనము లేదు. జర్జునులో ఆంతరంగిక కల్లోలము ప్రబలమగుచున్నది. ఒకవంక, మరల రాష్ట్ర ప్రభుత్వమును ప్రైవేటువేమోనని భయ ప్రేరేపించుచున్నది. వెరొకి సాంఘికవాదులు ప్రబలి బాల్ఫూరుమును తెచ్చిపెట్టడరేమో నని భీతిగలదు.

ఇదిగక రైతులందు ప్రదేశము జర్జునులో సంబంధములేకుండ ప్రత్యేకము రికబ్లిక్కు అగుచో, ఎట్టి కలవర ముదయించునో యూహించ వీలులేదు. మొత్తముమీద జర్జునులో సేవిధముగు కల్లోలము గలిగినను, ఫ్రెంచివారికి డబ్బు చేతికిచిక్కుట దర్జు భమగును. జర్జును బలవంతపెట్టిన కొలదియు, జర్జునువినాము చేరువకువచ్చుట దప్ప వేరులాభము గలుగ నేరదు. ఈసంగతిని కర్జును ప్రభువుగారు మంల స్పష్టపరచిరి. బాకీదారుడే అదృష్టవశమో బాకీనెక్కడనుండి రాజ్యటలరని, కర్జును ప్రభువుగారు గుఱుచున్నారు. ఫ్రెంచివద్దతులు, బాకీదారుడగు జర్జునుని రూపుమాపుటకు బనికీ వచ్చుచున్నవి. కర్జును ప్రభువు సూచించినటుల, సప్తపరిహర సంఘము వారు నిర్ణయించిన 660 కోట్ల ధనమును జర్జును చెల్లించగలగదని ఫ్రెంచివారుడలచినను, ప్రజ్వలెవరును నటలనూహించజాలరు. జర్జును క్రింగమనించి, తగిన సప్తపరిహరమును రాజ్యటల ధర్మముగాని మైలాకువద్దతుల నవలంబించుట పాడిగాదు. రూపును ఆక్రమించినందువలన ఏకేషలాభము గలుగునని యూహించిన ఫ్రెంచివారి ఆశిలన్నియు భగ్నమయినవి. జర్జును ప్రభుత్వమువారు సమాధానము నకు వచ్చుటకు, మనస్ఫూర్తిగ పాటుబడిరిని కర్జును ప్రభువుగారిరిలంపు. ఇందునుబట్టి ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమే అవివేకముగ బ్రవర్తించుచున్నదని, తేలును. జర్జునులు సాత్వికసిరోధమును వదలినందుచే ఫ్రెంచి వారికి విజయము గలిగె నని దెలుపుటకు, కర్జును ప్రభువు సంకల్పత జూపుటలేదు. సప్తపరిహరద్రవ్యము వచ్చెడి మార్గము లేంతవరకు, ఇట్టివిజయములవలన నిసుమతియు లాభము గలుగదని అతని యుద్దేశము.

బ్రీటీషు ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ మిపుడు స్పష్ట మయినది. ఫ్రెంచి బ్రీటీషు ప్రభుత్వముల మధ్య విజయమునేకీభావము గలుగలేదని స్పష్టమగుచున్నది. ఫ్రెంచివారు తమవంతమును విడువనిచో, బ్రీటీషువారి తేమిజేసెదరు? ఫ్రెంచివారు జర్జునుతో సమాధానపడునటుల జేసెదరా? లేక ఫ్రెంచివారికి లొంగిపోదరా? కర్జును ప్రభువుగారి యుపన్యాసము ప్రకటితమయినంతవరకు, ఏసంగతిని నిరూపించలేదు. జర్జును సమస్య యిటు లుండ తుర్కీలో సంధిగుడుటయు, మరల తుర్కీలో సంతోషిస్తానము నాక్రమించుటయు కర్జును ప్రభువు కీర్తమున్నటుల దోచదు. తుర్కీ యనిన మొదటి నుండియు లాయడుబార్జి కర్జును ప్రభువులకు మంటయే. యూరపియనుజాతులు కలసి పనిచేసియున్నచో, లాసానిసంధి బోలు సంధి జరిగియుండడిది గాదని కర్జును ప్రభువు గారు విచారము జూపుచున్నారు. పాపము, తుర్కీ కిట్టి యనుకూల మగు సంధి పొసగినందులకు, కర్జును ప్రభువు ఎంతకాలమునుండియు గుండుచున్నాడో గద! వారికి సాధ్యపడలేదు గాని, సాధ్యపడినచో తుర్కీని అణగద్రొక్కుటకు కర్జును ప్రభువుగారు ప్రయత్నించెడివారే. ఇకముందు తుర్కీకి ఆశాభంగములు పెక్కులు గలుగుననియు, భ్రమలు పెక్కులు దొలగు ననియు, చేజిక్కిన ఫలములు అనుభవించదగినవిగ నుండవనియు, కర్జును ప్రభువుగారు రాశిర్వదింపిరి. వినును, బ్రీటీషువారికిమాత్రము తుర్కీపై కోపములేదని సూచించిరి. పాపము తుర్కీ నణగద్రొక్కుటకు తమకు చేతగాకపోయినను, తుర్కీ కళజయముగలుగని శపించియైనను కర్జును ప్రభువు సంత్సప్తప్రవాదయు డగుచున్నాడు. ఇట్టి శాశ్వతవాక్యములచే నయినను, పరినికి మనశ్శాంతి గలిగిన కొంత మేలే. కర్జును ప్రభువుగారి కోపము, తుర్కీ యభ్యుదయమునకే తోడ్పడగలదు. తన రెక్కలపై తా

నాభారపడుటకు ఎట్టికృషి సలుపవలయును తుర్కీ గ్రహించగలదు. తుర్కీ రికబ్లిక్కుగ ప్రకటనబడునని సూచిత మయ్యెను. నిరంకుశ పరిపాటును అంతరింపజేసి, తుర్కీ ఎటుల ముందుకు వుచున్నదో ఇందునుబట్టి కనుగొనవచ్చును. ప్రజపాలనాభిలాషలో, యూరపియను రాజ్యములకుర్కీ ఏమాత్రము వెనుకబడదని, విశేషమగుచున్నదను ప్రభువుగారి కెంత యిష్టము లేకున్నను, తుర్కీ ప్రపంచమునం దర్జు స్థానమును త్వరితో నెదింపకమానదు.

కృష్ణామండల విభజనము

కృష్ణామండల విభజనము గూర్చి మాను ప్రభుత్వమువారి పు డొక ప్రకటనము గాది. 1920 సంవత్సరమునందు విభజనము ర్చి వీరు కొన్ని సూచనల గావించి, ప్రజాభిప్రాయ మపుడు కనుగొనబడెను. నివేదన జరిగినను క్రొత్తగ నిర్ణయించుటచే, ప్లాజిల్లా విభజనప్రయత్నము నాపివేయవలయునో ఉత్తరమండలములను వీలగు నాలుజిల్లాలంద విభజింపవలయుననియు, సరిసింహరాజుగారు నముపపాదించిరి. పిమ్మట ఏజెన్సీకరిపాలనము ప్రికరముగ లేనందుచే, దానిని మార్పుజేయవలసిన శాసనవిభవారు గోరియుండిరి. అందు కనుగుణగ మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి ఏజెన్సీని రద్దుజేసి, అవెనుకనున్న ప్రదేశములో దీనిని గలిపి వేయవలసని ఇప్పుడు నిశ్చయించిరి. ఇందుకు ఇండియావొగారుగూడ అంగీకరించిరట. ఆ కారణముచే, జాము, విశాఖపట్టణము, గోదావరిజిల్లాల నిరువిస్తరింపజేయుటకు వీలుండదు. వానికి తగినంతవియుండును. కృష్ణాజిల్లా నందుచే విభజింపక తీరని ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశము. కృష్ణాజిల్లాను భజించుటకు గల కారణములను, ప్రభుత్వమురు ముల సూచించిరి. విస్తీర్ణ మండెము, జనబాహ్యమునం దేమి, ఇరిగేషన్ వివరసాయమునం ది, లాండు రివిన్యూ ఇన్ కంటాక్టు క్రిమినలు కేలు మొదలగువానియం దేమి, కృష్ణామండలము ప్రమస్థానము నాక్రమించుచున్నది. అందుచే దీనిని క్రికతెక్కురు పరిపాలించుటకు సాధ్యపడదని, ప్రత్వమువారి యుద్దేశము. కృష్ణాగోదావరి జిల్లా లిల్లాయందుండి, ప్రత్యేక సమస్యలకు తా వొసగుచున్నవినినిగూర్చి తగుశ్రద్ధవహించుట కిప్పుడు వీలు లేన్నదట. ప్రభుత్వమువారిపుడు జేయదలచిన మూహు, దాదాపు 1920 సంవత్సరమునందు సూచించివే. ఈమారు స్వల్పపుమార్పులు కొన్ని మాత్రుగలవు. కృష్ణాజిల్లా రెండుజిల్లాలుగ విభజింపబడు. పశ్చిమగోదావరి యనియు, కృష్ణామండల మనియు, ఈ జిల్లాలు పిలువబడును. పశ్చిమగోదావరికి నిడదవోలు ప్రధాన స్థానమును కృష్ణామండలమునకు బందరు ప్రధానస్థానమును నుండును. జిల్లాకొకటింటికి నాలుడివిజను లేరుపబడును. పశ్చిమ గోదావరిలోని తాలూకాలఖ్యు వడింటికిని, కృష్ణాజిల్లాలోని తాలూకాలఖ్యు వడింటికిని పెంపుజేయబడును. 1920 సంవత్సర సూచనలలో పోలవరమును పశ్చిమగోదాలో కలుపు నుద్దేశముండెను. ఇప్పుడుటలగాక, తర్పుగోదావరియందే పోలవరము నుంచుటకు శక్తియింది. పశ్చిమగోదావరిలో, ఏలూరునామ వరపుకోటయు కలసి ఒక డివిజన్ గనుండుదవోలు రెండవ డివిజనుగ నుండును. తణుకురూపురములుగలసి, మూడవ డివిజన్ గును. భీమము తాడేపల్లిగూడెములు గలసి నాలుగవ డివిజన్ ను. 1920 సంవత్సరపు సూచనలలో తణుకునూడే

బ్రలనువిదేశాంగవిధానము

రూపు ఆక్రమణ

నష్టపరిహారములు

ఆంగ్ల పరాసల సంబంధము

కర్ణాటక ప్రభుత్వ సంహారము

ఇంగ్లండు

జిల్లా, అక్టో 5—అగ్రరాత్రి విదేశాంగవిధానమును గూర్చి ప్రస్తావించుచు కింది ఉపన్యాసాంతమున రూపు ఆక్రమణను గూర్చి కర్ణాటక ప్రభుత్వ ఇట్లు తెలియజేసెను:—జర్మనులు సాత్విక నిరోధమును మూడు నెలల కంటే మే యుండవలసింది. సాత్విక నిరోధమును జర్మనులు మానుట మిగతావందలకంటే విజయముని చెప్పులనినచే చాలకాలము మేమే సాత్వికనిరోధమును త్యజించుచు జర్మనులకు హితవోసికారము. కాని జర్మనీవారము మేమే త్వరలో పరిష్కారమును కనుట అన్నదాని ఇప్పుడు రూపు ఆక్రమణ పట్టి వలసిన నీటిని పరిపాలన మెట్టిది? ఈ ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరము నీయవలసియున్నది. ఇది చాల ముఖ్యమైనది. చాలకాల మునుండి తటస్థించునని మనము భయపడుచున్న జర్మనీలో విచ్ఛిన్నము బయటపడినది. మన మనకొన్నిది నిజమయెను. దీనివలన గ్రూప్లకు అంతరించునని తెలుసుకొనవలెను. కాన ఇకముందు నీయవలసినది ఏ? పరాసుల రాయబారానితో నేను మాట్లాడినపుడు ఏమియు మాయ నుగ్మములేక మాట్లాడితిని. ఏమియు దాచలేదు. దానిని ప్రధానమంత్రుడ గీతించెను. ఆంగ్ల పరాసులకు మరల మెత్తిని కలుగజేయుటకు బార్లికా గారు పూర్వమును బోయి ఎంతయో శ్రమపడిరి.

సాత్విక నిరోధము అంత్య మొందినవెంటనే మిగతావందలతో రాయబారములు ప్రారంభమునకుని యెన్నిసారులూ పరాసులు మనకు నచ్చజెప్పిరి. నాకు తెలిసినంతవఱకు జర్మనులు త్రికలకుద్దిగనే ప్రవర్తించుచున్నార. తాము చేయవలసిన దానినిగూర్చి కర్ణాటకనుచున్నాము. చర్చను దీనికొనచున్నాము. రూపు ఆక్రమణ పట్టి పడకలో నేను జెప్పినాను. బెర్లిన్ ప్రభుత్వములో ఉత్తరపుట ప్రకారము రూపు ఆక్రమణ నిరోధమును జూపి రని పరాసు లన్నమాటలు నిజమే అనుకొని ఇప్పుడు వారి విషయమై కష్టమేలేదు. సాత్విక నిరోధము ఇప్పుడే అపుత్యము అనినది. ఇంకెలా? నేనెలా ఉత్తరపుటతో పనిజేసినదనియు కలకత్తా మొదలగునవియు నేను జెప్పినాను. కాన ఇ రియండి కులల పచ్చి ఏర్పాటులను నిజమే ముద్రాపించి పరాసు లను చున్నాము. జర్మనులు తెలియజేయు ఏర్పాటుల నిన్నిటిని మన మా స్నేహభావముతోడనే అలాచించెదము.

బ్రలను ప్రతిపత్తి

కొలకట్లలో మనపరిస్థితులంతటి ఆక్రమణమునం జేమిచేయదుమరిగ్గును మనతో సలహాచేసితి వలెను. ఈ మాటకునుమన న త్యజించవలయు. నష్టపరిహారముల మనమాట్లను మనము పరిష్కారమును నిమిత్తము కర్ణాటకలో నెదరుని చెప్పి ఇట్లపడెనను మనమాట్లములేదే ఈవ్యవహారమునందు. యూరపు ఆర్థిక పరిస్థితులు బాగా పడిన మనకు కూడ లాభమే. అందుచేతనే దీని విషయమై కర్ణాటక ప్రతిపత్తిచేదమంటిమి.

రూపు ఆక్రమణ

బోస్టన్ గారచేసిన ఏర్పాటులను పరాసులు నిరాకరించిన పిదప వారు రూపు ఆక్రమణను ప్రారంభించిరి. బోస్టన్ గారి ఏర్పాటులతో బాటు పరాసులు ఇంగ్లీషు యుద్ధములు నులను పూర్తిగా మానుకొనెదమని తెలియజేసిరి కాని ఏటిని విప్పకొన లేదు. మా సంకోచము తెలుసుకొను మా న్యాయకాన్త్రుకో విరుణాగూడ రూపు ఆక్రమణ వెర్చియల్యుండ్ల ప్రకారము న్యాయముగా వదిలి. అయ్యది మా వైఖరినే రుజువుజేయుచున్నది. ఈసంగతినిమేము ఎత్తుదును దాచలేదు. జర్మనులు ఆక్రమణ నుగూర్చి నిరోధమును జూపినపుడు అయ్యది ఆక్రమణని పరాసులు నిర్ధారణజేసినపు మేమురూపు ఆక్రమణము న్యాయకాన్త్రుగాదని తెలియజేసినారము. మన సానుభూతి ఎల్లపుడను మన ప్రాతన్నీ హితుల కట్టిన యున్నది. జర్మనులతో గలియవలె నని ఎన్నడును తలంపు లేదు. పరాసులకు రావలసినగానిని బో గట్టువలెనని మాత్రంపుగాదు. జర్మనులకు ఇలావదగా వదలవలెనని మేము లేదు. మాకు రావలసినదానిని గూడ మేము అలా చింతించుటలే యున్నది.

డాక్టరు క్యూనోగారి రాజీప్రయత్నములు

డాక్టరు క్యూనోగారి రాజీప్రయత్నములు మంచి సలహాతో చేయబడినవిగావు. జర్మనులకు సదా నేనీమానుసంగతులను 'వివిధ ఇల్లుగట్టుకొని పోయిమండేవాడను' (1) వారీయవలసి సామాను న్యాయముగా ఇచ్చివేయవలెను. (2) అధికారముగల ఇతరులు నిర్ణయించినటుల పరిహారముల నిమిత్తము కర్ణాటకరించవలెను. (3) తగినంతహామీ నిచ్చి ముందు మాకులను మిగులద్రవమేమియు నుండవలసిన అభయము నీయవలెను. పరాసుల కష్టదశ మెన్నడును రాకుండ చర్చించవలెనని ఎల్లపుడు సంసిద్ధులుగ నున్నారమని తెలియజేసినారము.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి సలహా ప్రకారము మే జూన్ 7 వ తేదీని జర్మనులు కొన్ని సలహాలను సూచించిరి దీనికి బ్రిటిషు వారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు ముందే యవకాశము కల్గినది. దీని పనునంది జర్మనులకే ఎంతకలహో విచారించవలెనని మిత్రమండలికి సూచించినారము. మేము నిష్పక్షిణముగ నున్నాకామి తోడకు ప్రవర్తించితిమి. పరాసులు అవసరములనుగ (ప్రత్యుత్తరము నిమిత్తము) మేము మానహావోధులను అకాభంగము కొందికారము. తెలియజేయవలె అటులే ప్రవర్తించిరి. మేము బోక్యూ కలుగజేసికొన్నందులకు మాకు మాట కట్టించుచుండు.

తురుష్కసంధి

సామీప్య ప్రాచ్యదేశముల మనసేసల 9 ఏడ్లు అగినవి. అపారమున సైనికశక్తియు అయెను. కాని సామీప్య ప్రాచ్యదేశములలో తురుష్క శక్తి సమకూడుటయు, జులం సంధుల స్వాతంత్ర్యము లభించుటయు, అట్టిదేశముల స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యముల వనరులయు ముసల్మాను దేశములకు సం తృప్తి కలుగజేసెను. టర్కీలో గ్రేటుబ్రిటన్ ప్రతిష్ఠనువిస్తరింపజేసెను. మనశక్తియు ఫలించింది. తుర్కీ భాష భాగ్యవహ మంతయు తుర్కీ మాన్యుకమై యున్నది. టర్కీ కొంతవరకు అకాభంగమును పొందవచ్చును. విషయము కొంతవరకు వికటి చువచ్చును. కాని తుర్కీ తనభాషకను బాధచేసి కొనకట ప్రారంభించినచును కొంత ముందరు. సదా తుర్కీ బాగుపడవలెనయే మనము గోరుచుండుము.

జర్మనీ చిక్కులు

లండన్, అక్టోబరు 8:—డాక్టరు ప్రెస్బర్గ్ గారు సాత్వికనిరోధమును మానిపించుటలో వివేకముగ ప్రవర్తించిరిగాని అయ్యది కొనసాగునో లేదో చెప్పలేము. జర్మనులు 660000000 మెత్తమును పూర్తిగా ఇయ్యగలరని ఎవరను బుద్ధిమంతులు అనుకొనలేదు.

సామీప్య ప్రాచ్యదేశ బ్రిటిషు విధానమును సమర్థించుట

సామీప్య ప్రాచ్యదేశమున బ్రిటిషు విధానమును కర్ణాటక ప్రభుత్వ సమర్థించికి అన్నివిషయములందును మిత్రమండలి సంఘీభావనతో నిలబడిన, సంకీర్ణమైన మరలుప్రకార ముండేదీగాదు. కాని ప్రభుత్వపరిస్థితులచే అంతకంటే ముందగ సాధించుటకు ఏలు లేనందున.

తురుష్క రాజ్యముయొక్క భవిష్యత్తు

గ్రేట్ బ్రిటన్ తురుష్కమును విజయమును బొందినతరువాత బయటకు వెళ్లిన విషయమును బ్రిటన్ దేశమే నిర్ణయించగలదు. మూపు వై దండయాత్ర తేజవంద బ్రిటన్ నివారించెను. జలసంఘటన ముఖ్య బ్రిటిషు సామీప్యకాభివృద్ధి కలెయి లాభకరముగ నున్నది.

తుర్కీ లోని చేరే యులు

ఇకముందు తుర్కీలో విదేశీయులు వసింతులు. వర్తమాన జేయబడు గూర్చి కర్ణాటక ప్రభుత్వ ఇట్లు తెలియజేసెను:—ఈ మరలులను పరాసులను బాధించుచు, నష్టపరిహారము తురుష్కలే గాని అంతగా విదేశీయులు నష్టమును బొందినారు. బిట్లెల

నష్టపరిహారము. తురుష్క విదేశీయుల సహాయము, వస్తు సంపద మీద అధారపడినో ఎంతలాభ ముందునో తురుష్కలే ప్రాప్తించెదరు. లాసేను సుధివలన మనకును తురుష్కలకును స్నేహభావములు మరల ప్రారంభమైనవి. మనతో వారు యుద్ధ మొనర్చిరిగాని మనకు వానితో యుద్ధముచేయలేదు. ఇంకొక లాభము ముద్రుత్త ఇనుమడించుట. దీనివలెను కాదనవలెదు. బ్రిటిషు ఆర్థిక పరిస్థితులు అవసరముగనున్నవి. దీనివలన తుర్కీమరల ఆర్థిక పునర్నిర్మాణముగానలెనన్న బ్రిటన్ సహాయముచేయుటకు శక్తి కలదు.

చాలకాలము కర్ణాటక ప్రభుత్వము సహాయముగ నుంచబడెను. ఇరుగు విషయములలో కొన్నిటిని ప్రకటించుచు ననిరి. ఇది పూర్వపుపద్ధతులకు విరుద్ధము.

సామీప్యమును సామీప్యకాభివృద్ధి సామీప్యములందరకును తన నందనములన్నింటి. వీరందరకు సామీప్యమునకు సంబంధించిన సమస్యలన్నిటిని సామీప్యముగ పరిష్కారముజేసి బ్రిటిషు వారు స్వేచ్ఛ ఆచంద్రతారాకర్ముగ నిలబడునటుల జేయుగాకయని యు మిత్రమండలికి సూచించినారము. కలుగజేసిరి.

సామీప్యకాభివృద్ధి జరిగినచర్యలన్నిటిని ప్రకటించవలె ననియు సహాయమునుంచునడదని కనడా పత్రికలు వాదించిరి. సహాయమునుంచవలె నని బార్లికా గారివాక్యము.

దొమినియన్ ప్రతిపత్తి కింక నభివృద్ధి జరిగిన సంగతులన్నియు ప్రకటించడక సహాయమునుంచబడునని యుమిత్రమండలికి సూచించినారము. కాని అంతకు ప్రకటించుటకే తీర్మానించబడెను.

కత్రికాభి ప్రాయము

బ్రిటిషు ప్రభుత్వము బార్లికా పోయింకేరుగార్లు పూర్వముగా మాట్లాడిన పిదప ప్రకటించిన దానినిగూర్చి కలకత్తా ప్రభుత్వము వా రేమియు తెలియజేయలేదని కోపమును జూపుచున్నది. కర్ణాటక ప్రభుత్వ సంగతుల కుండియనులకు బాధుని ప్రెస్ వత్తిక కలదుమన్నది. బ్రిటిషుగూర్ధావళి (కొత్తకేసు) ప్రారంభమైన నుచున్నది.

హూగ్లెను గారు చెప్పిన 12 మైళ్ల సహాయముగూర్చి బ్రిటిషువారి రంగీకరించెదమని తెలియుచున్నది.

ఇంతవరకు ప్రకటించబడిన కర్ణాటక ప్రభుత్వ సహాయమును జూడ బ్రిటిషు విధాన మున జేతనం కనబడుచున్నది. జర్మనీపరిస్థితుల ప్రతిపక్షములు అవసరములతో జూచునటుల కనిపించదు. పరాసులు తమవిధానమును బ్రిటిషు దేశదశను నిరర్థకపు ఆలేలతో నుండుట దొమినియన్ ప్రధానమంత్రులకును బ్రిటిషు ప్రభుత్వము అంశముగనున్నది.

కర్ణాటక ప్రభుత్వ ప్రయత్నము మిత్రమండలిమనమును నొక్కి చెప్పేమాటని ప్రాధికృతియు భయపడుచున్నది.

ఆర్థిక సభ

సామీప్య కర్ణాటక గూర్చి సామీప్య కర్ణాటక సభ వారు చర్చించిరి.

బొంబాయి గవర్నరు

బెల్గాం గారికి మాంకెనెన వర్తనంబును గూర్చి బెల్గాం గవర్నరు తమకు బొంబాయి రాజధానిలో జేయవలసినవి ఎంతో గంచు చెప్పుచున్నారనియు కాని అయ్యది ఇంగ్లాండులో ఫీట్ విప్ కన్నంతవరకుంటే ఎక్కువ గాదనియు తెలియజేసిరి.

బ్రిటిషు మంత్రులము

ఆర్థిక శాస్త్రము గుర్తించెంటు కర్నలు బాల్బు గెన్వి నుగారు నియమించబడిరెము ఈయన సాక్షిర్నలు నిల్చును ఆస్తి గారు నియమించబడుదురనియు, తెలియచున్నది.

స్పెయిన్

రివేరగారి ప్రయత్నములు

ప్రధానమంత్రుల యుద్దేశ్యము. కర్ణాటక కర్ణాటక లేక దీనితో పరిశీలన స్పెయిన్ మోతునును బొందగలసిరి. తాను యేటికే సకాలమునకు బోయి లాగి అలగ్యముగ వాడేయచున్నాడు. ఇదివల కది గుణపాత మగ నుండు నని కొంత మంది భావింతురు.

చీనా

చీనా రిపబ్లిక్ అధ్యక్షుని ఎన్నిక

నిమిత్తము పార్లమెంటు సభ్యులకు ధన మిచ్చుట
లండన్, అక్టోబరు 5:—రాత్రి 8/35. డబ్బుకమిషను
ఏమని చెప్పగల మనిషికింకా తైమ్స్ పత్రికానిలేఖరి తెలుపు
చున్నాడు. 'ధనముల మనం జగత్' అన్నాడు. డబ్బు ఇచ్చి
అడుగులేపే స చాకాగారు చీనా రిపబ్లిక్ అధ్యక్షు డాయెను.
480 పార్లమెంటు సభ్యులకు ఒక్కొక్కనికి 5000 పేండ్
కా డెవలప్ మెంట్ బడినది. వీరందరను లెవల్యును చాకాగారి
కిచ్చిరి. అయిన అధ్యక్షులుగ నియమించబడిరి. కాని ఈలంపున
ల నిచ్చుచే చాకాగారి ప్రత్యర్థులు డారకుండురాడని సంది
య మిచ్చుచున్నది.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియా ప్రధానామాత్యుడు

మరితర ప్రతినిధులు త్రోవలో కుపానుచే అగిపోయిరి.
5 తేదీని లండన్ కేరి. రూటన్ ఇట్లు బ్రూనుగారు తెలి
యజేసిరి. ఆస్ట్రేలియా సాధనకమిషనుల పారము. సామాజ్య
వికమత్తులు అవశ్య ముండితీరవలెను. ఇది ప్రాణాళదము. యూ
పును మరల స్థాపించుటవలెను. సామాజ్యసభ లాభకరము.
కాకాగారుతో ఇట్లు సామాజ్య ఆర్థికకమిటీల నెంబయు
బాగుచేయుట కిది మంచినమయము. గ్రేటు బ్రిటను రక్షక, విజే
కాంగ విభాగములో ఆస్ట్రేలియా వారు పాల్గొన్నట్లు వారి గ్రేటు
బ్రిటన్ పార్లమెంటును-డ ఈవిషయమై ఆలోచింపవలెను. భరింప
వలెను.

జర్మనీ

జర్మనీ గందరగోళము

క్రొత్త మంత్రివర్గపు చిక్కులు

లండన్, అక్టో 5:—క్రొత్త ప్రైన్స్ మంత్రివర్గములో
3 గురు మంత్రి లుండులేమా. డాక్టరు గెస్టరుగారు రక్షక జేరియ
మంత్రిగ నుండవచ్చును. డాక్టరు లూదరుగారు ఆర్థికమంత్రి.
హిట్లరు పక్షపాతికలు
కెరెన్సు దేశములారా, మీరు అకంఠిత విక్రమముతో
అచంచిత్రముతో నిలబడుదు. మీరుభిప్రాయములను మార్చు
కొనకుడని ప్రాయశ్చిత అవశ్యని అవుజేయుటదీనివి.
ప్రజాస్వామ్యవాదులు పార్లమెంటు పాలనావిధానము
లోని ప్రభుత్వపాలనను తోడ్పడవాల మనిరి. కాన పార్ల
మెంటు కక్షలంబులకుల మంత్రివర్గము ప్రైన్స్ గారు
నిజమింపవచ్చును.
క్రొత్తమంత్రివర్గమువారు రిమవిధానమును ప్రకటించెద
రని అనుకోనుచున్నారు.

అమెరికా

లాయిడ్ జార్జిగారు

న్యూయార్క్ కేరి. వీని చాలకుండి పత్రికానివేద
కలు మరితరులు అనేకమంది ప్రశ్నించిరి. యుద్ధముచే గల్గిన
ఈ దుస్థితి అంతయు వేర్యెయిల్లునంది సరిగా అయి జరుగక
పోవుటయే కారణ మనిరి. యువై లెడ్ స్టేబులారు తేనిజే
వారీసమితి కలిపి కామవాటముగ నుండు ననిరి.

అమెరికాకు యూరపుదేశములో
రావలసిన అప్పులు

అన్నిటిని రాజ్యపరిపాలనకే యోగ్యము చిల్లిగవ్వను నూడ
మానరూపియో అమెరికా అధ్యక్షులు కూర్చిడి గారు తెలిజేసిరి.
రిపియానుండి 12 గురు రాకొమర్తులు 11 గురు రాకొను
రులు, 8 గురు గొప్పయింటి స్త్రీలు, 6 గురు ప్రభువులు రిపియా
నుండి కేరెల్వలై న్యూయార్క్ కు వచ్చిన ఇంగ్లీషు వృత్తి
తెలుపుచున్నది.
) జపాను సహాయనిధి లంతునులో లార్డుమేయరు 22(000
పానులవరకు వసూలు జేసెను.

చెన్నపురి బజారుధరలు

అక్టోబర్ 8-వ తేది సోమవారము

- (1) ధాన్యములు
వనిరూలు కా 1-కి రు 45-0-0 నెలకు 55-0-0 వలె
వియ్యము బస్తాలు మొదలు, వరకు,
మనుమ లేకానివి ,, ప 45 గలవి రు 18-0-0 18-4-0
నెలూరిని ,, డిటా ,, 15-4-0 15-8-0
డిల్లీని ,, డిటా ,, 15-8-0 16-0-0
రాసులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-8-0
నవ్వులు ,, ,, 24-0-0 26-0-0
- (2) పప్పు ధాన్యములు
కందులు బస్తా 1-కి 205 రు, 12-0-0 రు 14-0-0
నెగలు ,, డిటా ,, 11-0-0 11-4 0
నెగలు ,, డిటా ,, 11-8-0 12-0-0
మినుములు ,, డిటా ,, 18-8-0 15-8 0
ఉలవలు ,, డిటా 164 ,, 7-8-0 7-12-0
- (3) నూనె వస్తువులు
నవ్వులనూనె కా 1-కి రు 165-0-0 178-0-0
నెయ్య మ 1-కి ,, 14-0-0 28-0-0
కొండాపురం నేరునెగపప్పు కా 1కి ,, 64-0-0 65-0-0
యితర ప్రదేశము ,, 60-0-0 62-0-0
నేరునెగనూనె గానుగ కా 1-కి రు 187 మినునూనె 182
అనుదము నూనె కా 1-కి రు 142-0-0
- (4) చిల్లర వస్తువులు
చాయపకపు కా 1-కి రు 215-0-0 220-0-0
కూరపకపు ,, రు 195-0-0 200-0-0
మినుపకాయలు (గుంటూరు) కా 1-కి రు 90-0-0 105-0-0
గుంటూరుపాయకపు నీలిమందు మనుగు 1-కి రు 40, 48
రాళ్లనానీ పాయకపు ,, రు 60, 68
బెల్లము కా 1-కి రు 40-0-0 50-0-0
చింతపండు కా 1-కి రు 85-0-0 45-0-0
- (5) ఇనుము
పట్టాలు రథం కా 1-కి రు 84-0-0 85-0-0
చదరం ,, 85-0-0 86-0-0
రవును ,, 89-0-0 90-0-0
- (6) లోహములు
పెండి 100 కులంబు రు 80-0-0 81-8-0
బంగారము, కులము 1-కి రు 24-8-0 25-0-0
నవరస 1-కి రు 15-15-6
ఇత్తడి కా 1-కి రు 805-0-0 810-0-0
రాగి డిటా రు 850-0-0 855-0-0
అస్కా చెక్కర బ 1-కి రు 44-4-0 44-8-0
- (7) రంగులు ఆలిజరైలు
ఆవుకప్పుడు 20 డిగ్రీలు రు 120-0-0 125-0-0
కొట్టికప్పుడు డిటా 180-0-0

పాట్నా మ్యునిసిపలు ఎన్నికలు

కాంగ్రెసు సభ్యులకు విజయము గల్గి
10 స్థానములు వచ్చుట

పాట్నా అక్టో 6:—నిన్నను పాట్నా మ్యునిసిపలు ఎన్ని
కలు ఆర్యుత్వానామ చలరేగ జరిగెను. కాంగ్రెసు కమిటీ
వ రు 32 స్థానములలో 18 కి పోటీజేసి 1) స్థానముల గెలువ
గల్గిరి. మిగిలిన స్థానములను తమతో సానుభూతి జాతువారలకు
వదిలేసిరి. ఈసానుభూతికులలో పది, పదకొండుమందితో ఆధిక
సంఖ్యాకులుగ నుండి పనిజేయవలె నని యనుకోనుచున్నార.
తమయిష్టము వల్లిన చెయిర్మనును నైనుచెయిర్మనును గల్గి మ్యు
నిసిపలుకరిపాలనము నంతను మార్చిజేయవలెనని వారు తలంచు
చున్నారు. ఎన్నికల ఫలితములు కాంగ్రెసు సభ్యులకు మహావిజ
యముగ తలంపుచుచున్నది. ఎన్నిక వారులకు సంగతిసందర్భము
లన్నియును తెలియుటకేన నిట్లు జరిగెను. 9 వార్డులలో 4 వార్డు
లందు కాంగ్రెసు వారలకు యెక్కువ వోట్లు వచ్చెను. అందరి
కన్న యెక్కువ రాజేంద్ర ప్రసాదుగారికి 1880 వోట్లు వచ్చెను.
18 కాంగ్రెసు నియాయకులకును 9357 వోట్లు వచ్చెను. మిగిలిన
99 మందికిని 2044 9 వోట్లు వచ్చెను. (ఆ. వె.)

బెంగాళు కాగ్రూరు రైల్వేమార్గమున 6-వ తేది ఉద
యం 9 గంటలకు పాల్వస్తేమనురద్ద నెం 18 దవురు పాసంబరు
బండిలో నాలుగు పాసంబరి పెట్టెలు నోకార్యులుపెట్టె క్రట్టా
నుండి తొలగెను. ఎకరిని పెట్టెలు తగులలేక.

వాతావరణస్థితి

1923-వ సం॥ అక్టోబర్ నెల 8 తేది సోమవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	వాతావరణస్థితి				
	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షపాతము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షపాతము	గత 24 గంటలలో వర్షపాతము	వర్షపాతము వీరికి 1-వ తేదీనుండి	వర్షపాతము వీరికి 1-వ తేదీనుండి
గోపాలపురం	87.5	75.6	0.74	0.81	0.59
కోరాపుట్
విశాఖపట్నము	86.5	78.1	0.02	0.86	0.51
కాకినాడ	90.7	76.6	...	1.90	0.86
మచిలీపట్నము	94.1	75.7	...	0	1.12
గుంటూరు
కర్నూలు	98.9	67.5	...	0	1.15
బళ్లారి	95.5	72.7	...	0	1.85
అనంతపురం
కడప	95.4	78.5	...	0	1.84
నెల్లూరు	98.7	75.4	...	0.04	0.86
మద్రాసు	92.8	78.2	0.07	2.25	0.26
కడపూరు	90.8	78.8	...	1.17	0.21
నెల్లూరు
సేలము	96.9	78.5	...	0.18	1.75
కోడంబత్తూరు	92.4	70.4	...	0.18	1.05
తిరుచనాపల్లి	97.0	76.0	...	1.85	0.18
నాగపట్నము	98.6	80.0	...	0.05	0.89
పురుకోట
మధుర	92.4	76.1	...	1.87	1.32
పొంబన్	91.0	79.5	...	0	0.68
తిరునల్వేలి	0.06	1.17
తిరువేంకటము	88.8	77.0	...	0.98	0.74
కొచ్చిన్	85.7	75.9	...	0.05	2.34
కాలికట్టు	86.2	75.1	...	0.19	2.20
మయగూడ	87.0	76.1	...	0.10	1.62
బెంగుళూరు	85.5	65.8	...	0.21	2.08
మోస్సాన్
మెర్కార	77.8	61.8	...	0.82	3.17
రైమారు
హైదరాబాద్
కారవార్
రత్నగిరి
బొంబాయి
హోలూరు
బొడెకనాల్	63.4	51.6	0.19	1.90	0.64
ఉదకమండలము

సర్కారులు: గోపాలపురంలో 0.74 అంగుళముల వర్ష
ము మరిసెను విశాఖపట్నములో చినుకులు పడెను. మచిలీపట్న
ములో మేఘములు కొంతవరకు వ్యాపించెను. ఇక్కడ ఆర్ద్రత
తక్కువ పగటి వేడిమి 8½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్కన్: బళ్లారిలో మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్న
వి. తక్కినచోట్ల వలచగ నున్నవి. ఆర్ద్రత తక్కువ. బళ్లారిలో
పగటివేడిమి 4½ డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 5½ డిగ్రీలు
తక్కువ.

కర్నాటకము:—మద్రాసులో 0.7 అంగుళముల వాన
మరిసెను. ఆకాశము మేఘాభరితంబై యున్నది. కడపూరులో
ఆర్ద్రత తక్కువ. ఇవట రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

చాతావరణ మింకను అస్థిరముగనే యున్నది. రాజధాని
(పా చ్యుభాగమున స్థానికచినుకులు పడవచ్చును.
ఎస్. ఆర్. సామ్రాధు,
చాతావరణ కాశ్రుభూతి.

జ్వరహరి

సీసా 1-కి వెల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0
జ్వరహరిని ఆయిదుపూటలు నేదించిన పట్టు విడుపు జ్వరములు,
చలి పురాణజ్వరములు మొదలగు కమస్త జ్వరములు మానును
అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు బొంబాయి.

మాదరాసు ప్రభుత్వ ప్రకటనము 6-10-23

అలహాబాద్ అక్టో 6:— రంగనాథుడు, దాసుకునమస్థు
 జై. శ్రీకృతి యొక్క-కవేయంగ బోవునకులు, స్థానముల నిర్మిం
 చుకుంటా మంచి యభివృద్ధి జరుగు నున్నటులను ఈసంవత్సరాం
 కమునకు సిద్ధమగు నటులను తమనీకు వ్యతిరేకు జెప్పియు
 దున్నది. (అ. (వె.)

కల్లెగూడెమును కలిపి ఒక డివిజనుగాను, భీమవరము సర్పాపురములను కలిపి వేరొక డివిజనుగాను, జేయ నుద్దేశించబడెను. కాని, తరువాత సర్పాపురములకును, భీమవరము తాడేపల్లిగూడెములకును కాలవమీద రాకపోకలకు ఏలుండునని ఇక్కడు తెలుపబడుచున్నది. భీమవరమునకును సర్పాపురమునకును రోడ్డుమార్గము గలదనియు, రయిలు వేయచో రెంటిని కలుపవచ్చుననియు, ప్రాతీ ఏర్పాటుల జేసినపుడు తలంపబడెను. డివిజనుల ఏర్పాటుకు ప్రజాభిప్రాయము దెలుపుటకు కోరబడినది. కృష్ణాజిల్లాలో బందరు దివి తాలూకాలు కలిపి ఒక డివిజనుగాను, గుడివాడ కైకలూరులు రెండవ డివిజనుగాను, బెజవాడ నందిగామ, తిరువూగులు గలసి మూడవ డివిజనుగాను, గన్నవరము, పామర్రు, నూజివీడులు కలిపి మూడవ డివిజనుగాను నిర్ణయించబడును. 1920 సంవత్సరపు సూచనలలో గుడివాడ, కైకలూరులతో పామర్రు చేర్చబడెను. ఇక్కడు గన్నవరము నూజివీడులతో పామర్రు చేర్చి బడుచున్నది. ప్రస్తుతపు ఏర్పాటుల ప్రకారము, నూజివీడు డివిజను చాల పెద్దదిగావచ్చుననియు, ఇది సరిపాద్దు డివిజనుగట్టచే పనిచాల యుండుననియు, ప్రభుత్వమువారు తలంచుచున్నారు. కాన అవసర మగుచో, నీ ఏర్పాటులు మార్చబడునట. సాధ్యమగుచో కొత్తజిల్లాలను 1924-25 సంవత్సరమునుండి ప్రారంభింపవలయునని ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశము. రివిన్యూ, పోలీసు సిబ్బందిని హెచ్చించుటకు, గ్రాంటుల నీయడని శాసనసభవారిని ఏరు కోరెదరు. ప్రభుత్వమువారు సూచించిన విభజనపు ఏర్పాటుల గూర్చి 1920-వ సంవత్సరమున ఆక్షేపణలు పెక్కులు వెలువడెను. ప్రధానసభసముల నిర్ణయము గూర్చియు, డివిజనుల ఏర్పాటుగూర్చియు, వాదప్రతివాదములతో పత్రికలు నిండిపోయెను. ఈ మార్పులను భిన్నవాదములు బయల్పడక మానవు. ఇందునుగూర్చి ప్రజలు విమర్శించి సూచనల గావించదలచునెడల, 1923-వ సంవత్సరము డిశంబరు 1-వ తేదీలోగా దెలుపవలయునని ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు.

డిల్లీ తీర్మానము

ఉత్తర అనంతపురపుమండల సభ కధ్యక్షుల పహించి టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులుగా రిచ్చిన యుపన్యాసమును వేరొకచో ప్రచురించితిమి. డిల్లీ కాంగ్రెసు తీర్మానము గూర్చి ఏరు ముఖ్యముగ వ్యాఖ్యానము జెసిరి. డిల్లీ తీర్మానమువలన సహాయనిరాకరణమునకు భంగము గలుగునని ప్రకాశంపంతులుగారికి భయము జేదు. శాసనసభలకు పోయేడివారు పోయినను, ఇబ్బంది లేదని ఏరు సూచించిరి. రాజీవకారిము కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు భంగము లేకుండ స్వరాజ్యపక్షమువారికి సహాయము జేయుటకు ఆభ్యంతరము లేనివారు సహాయము జేయుట మంచిదని ప్రకాశంపంతులుగారు సలహా నిచ్చుచున్నారు. ఎట్టి సహాయము జేయవలెనో ఏరు సూచించరయిరి. మార్పు జేయవచ్చునా లేదా యను ప్రశ్న గూర్చి పంతులుగారు వితర్కించిరి. మార్పు జేయగూడదనియు, పరిస్థితుల ననుసరించి కాంగ్రెసు కార్యక్రమము మారదనియు, గాంధీమతిమూలంబగు సూచింపగు. సహాయనిరాకరణోద్యమమును చేకర్చుచున్నంతవరకు, ఏమార్పు జరిగినను అందలి ముఖ్యసూత్రములకు భంగము కలుగగూడదనియే వారు గోరెదరు. నిర్మాణకార్యక్రమము నిపుడు నిర్వహింపవలయునని ప్రకాశంపంతులుగారు గోరుచున్నారు. ఈవిషయమై వారు ఒక్క

మాటతో సరిపెట్టక, ఎక్కుడు విపులముగా సూచనల గావించి, ప్రజలకు ప్రోత్సాహము గలిగించిన బాగుండెడిది. వీడియోటులను, డిల్లీ తీర్మానము ననుసరించుట, ఉభయపక్షములవారి కర్తవ్యమగుచున్నది. డిల్లీ తీర్మానమును ప్రతిఘటించుటకు తివి శాడులో కొలదిమంది ఉద్దేశించిరి గాని, నాయకులగు సి. రాజగోపాలాచార్యులుగారును, సి. విజయరాఘవాచార్యులుగారును వీరి ప్రయత్నములను నిరసించిరి. రాజగోపాలాచార్యులుగారు జెలిపినటల, స్వరాజ్యవాంఛ ప్రజలలో ప్రబలముగ నుండునంతవరకు, సహాయనిరాకరణోద్యమ మంతరింపజాలదు. కారణమేమిటనిగాని, చిహ్నములు తొలగవు. స్వరాజ్యసంపాదనకు ఆసహాయోద్యమముతప్ప వేరుమార్గములేదని విదితమగుచునే యున్నది. తాత్కాలికపుయిబ్బందు లెన్ని తలపించినను, వృద్ధిక్షయములు గవ్వట్టినను, సహాయనిరాకరణోద్యమము ప్రజలను ప్రేరేపించుచునేయుండును. ఈ సమ్యకత తో మెలగుచు, కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠను కాపాడుట కల్గిన ప్రయత్నింపవలయును. కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ బహిష్కార ప్రచారము నలుపు ప్రయత్నమును మానకొనవలయునని, విజయరాఘవాచార్యులుగారు, రామనాథక, రామస్వామివాయకరు గార్లను హెచ్చరించిరి. వీరిహెచ్చరిక నిఫల మగు నని నమ్మెదము. దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారిటీవల కలకత్తాలో ప్రసంగించుచు, దార్జిలింగ్ పోలీసు సహాయనిరాకరణోద్యమము నందు తమకు గల విశ్వాస మునుమాత్రమును తగ్గలేదని జెలిపిరి. కొలదికాలములో సహాయనిరాకరణోద్యమబలము వృక్షమగును. అసహాయము నవలించుచు నుద్దేశముతో శాసనసభలలో బ్రవేశించువారు, అని సాధ్యముగానియెడల మరల నీయుద్యమము నెక్కుడు దీక్షతో చేపట్టకమానరు. అందకుమారుగ స్వరాజ్యపక్షసభ్యులై సహకారము నలుపు నుద్దేశముతో శాసనసభలలో జేరునెడల, వారు కాన్స్టిట్యూషనల్ పక్షమునందు జేరిపోవుదురు. కొంతకాలమునకు కాన్స్టిట్యూషనల్ పక్షమనియు, అసహాయపక్షమనియు ఖచితమగు విభజన మేర్పడగలదు. ఈరెంటిలో దేశము అసహాయపక్షము ననుసరించు ననుటకు సందియములేదు. కాన్స్టిట్యూషనలు పక్షతులందు ప్రజల కిదివరకే విశ్వాసము తొలగిపోయినది. స్వరాజ్యము వెటనే సిద్ధించినదప్ప, మరల నామార్గమువంకకు ప్రజల మనములు మరలజాలవు. కాన్స్టిట్యూషనల్ పక్షము త్వరలో తననిస్సహాయతను గుర్తించి అసహాయపక్షమున జేరకమానదు. ఈకార్యము జరుగునప్పటికి మరియొక యంతరము గడువవలసి వచ్చునేమో తెలియదు. ఐనను నిరాశకు తావులేదు. డిల్లీ కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు ఉభయపక్షముల వారును బద్ధులై, నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తి జేయుటకు నడుముగట్టుచో, త్వరలో కార్యఫలసిద్ధి గలుగకపోదు.

కాంగ్రెసుపక్ష విజయము

పాట్నా మ్యునిసిపలు ఎన్నికలలో, కాంగ్రెసు సభ్యులధికసంఖ్యలతో విజయముందిరి. కాజేంద్ర ప్రసాదు గారికి అందరికన్న నెక్కుడు ఓట్లు లభించినవి. కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠ కిది నిదర్శనము. కాంగ్రెసుపై దేశమున కింకను విశేషాభిమానము గలదని ఇందుమూలమున గుర్తించవచ్చును. ప్రజలలో కాంగ్రెసు పట్ల నిట్టి గౌరవాభిమానములను పెంపొందించుటకై, కృషి నలుపుట నాయకులధర్మమని వేరుగ దెలుప నక్కరలేదు.

అసత్యవార్త

జవహరిలాల్ నెహ్రూగారి విషయల సందర్భమున నెహ్రూప్రభృతులు నాభాను వెంటనే విడిచి పెట్టనియెడల, వారిపై విధించినశిక్షను మరల నమలులో జెల్పిన మని అధికారులు జెడించినటులను, అందుకు వారు సమ్మతించి జెలిపిపోయినటులను సూచింపబడెను. ఇది యబద్ధమనియు, ఎట్టివరతును లేకయే తాము విషయల చేయబడితిమనియు, దేశాభ్యుదయము కొరకు తాము మరల నాభాకు వెడలవలసి వచ్చుచో తా మందుకు సిద్ధముగ నున్నామనియు, నెహ్రూగారు ప్రకటించుటచే సందియము లేల్ల దీరియుండవచ్చును. నా గ పురపు సత్యాగ్రహమువలె నెహ్రూప్రభృతుల సత్యాగ్రహమును సఫలమయిన వనుటకు సందియము లేదు.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోప సంఘము

చెన్నపురియందు ఈనెల 25-వ తేదీని ఈయుప సంఘము గూడునటులు కార్యదర్శి ప్రచురించిరి. ఈనెల 21-వ తేదీని గోదావరిమండల సభయును కడపమండలసభయును గూడుననువి. ఈకారణము వలనను సభను 28-వ తేదీకి గాని తరువాతను మరొక తేదీగాని మార్పుట సమంజసముగా నుండును.

సా సరి వార్తలు

చెన్నపురి ఆయుర్వేద కళాశాల:— శ్రీ యశవీరాజు మహావహాపాథ్యాయ గణాధిపతిగారు (కలెక్టర్) శాసనసభలో మూడుగంటలకు చెన్నపురి ఆయుర్వేద కళాశాలను దర్శించి కళాశాలాధికారుల కవిరాజుగారికి సత్కారము నిర్వహించెదను.

ఒక ఉపన్యాసము:— చెన్నపురి ఆయుర్వేద ప్రచారిణి సభవారి యజమాన్యమున రేపు సాయంకాలము 6 గంటలకు మాజివ లాంకెడ సహాయంతో డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీకలిగారు 25 కేంద్రీ కంగ్రెసు మండపమునందు ఆయుర్వేదమునుగూర్చి ఉపన్యసించెదరు. 21 బి యం. 2. పార్థసారథి అత్యంగుడు అధ్యక్షత వహించెదను.

సెనేటులభ్యర్థి:— బి. ఓబలేప్పగారు. అనంతపురంలో కర్తవ్యముగా నుండి పురపాలనసంఘ సభ్యుడుగను, తాలూకా జోబ్బుసభ్యుడుగ నుండి అనంతపురజిల్లాపురపాలకసంఘమును ఎన్నుకొనవలసిన మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ సెనేటులోని స్థానమునకు అభ్యర్థిగా నిలిచిరి.

గొప్పకు స్త్రీ:— నిన్నటిదినము పీఠిపాడు పాఠశాలలో గొప్పకు స్త్రీ 7 ము ప్రేక్షకులు తండ్రి పరీక్షించుచున్నది. పుయభక్తిరి అను పంజాబు ఘల్తాను, కొన్నిమాసములనుండి యు చెన్నపురిలో ననేమంది కుటుంబిధులగు ఘల్తానులతో క స్త్రీకట్టి వారి నోడించుచుండుటచే, ప్రజల కాలనిపై అధిక గౌరవ మేర్పడినది. ఆతిస్వల్పకాలములో శిశువారి నయినను నిత దోడించుచుండెను. నిన్నటిదినము అటులనే జరుగునని ప్రజలు తలంచెను. జిడ్డాఘల్తాను పోటీవాడయినను కడు బలకాలిగ నుండెను. పుయభక్తిరి, అశానువాచకుగనుండెను. ఇదివరకువలె గాక ఇనపురమును కు స్త్రీచాలనేపునడిచెను. మూడుసార్లు ఆ క్రిందపడిచిన్నను జిడ్డామరల తేలిపోరాడుచుండెను. ఇపు థురను సమానముగ జోడిన పత్రిప్రామును ప్రేక్షకులలో వ్యాపించెను. కాని, వారిమారు తిరుపత్తిరి, సింహమువలె విద్యుభింకె పప్పుపాటులో జిడ్డాఘల్తానును నిలువన క్రిందకు జెచ్చి ఒడించి, పంచెమగలిచెను. పరిశుభక్తిరి, శివ యాధిక్యమునీతియన గనుకరచినను, ఆతిస్వల్పకాలములో మిగుల సమయ దేనియూ ఉభయమును మల్లనిద్యలో సమాననిపులు లనియు, ప్రేక్షకులలో సామాన్యాభిప్రాయమును బలెను. మల్లనిద్య ఉందిప్పటికిని, హిందూదేశమున గల నిపులులు మరియొక దేశమునందుగనుకంపరనుట అతిశయోక్తిగాదు. అట్టిద్యను పోషించి, కాలితిత్తానాయకులను పాతాళాన కరుముట భారతీయుల ధర్మము.

“ఇకముందు భారతీయులు శా.నీలకు కలసపోవుటకు
 ఆర్థి నిర్ణయించుటకై నూచలను శా.నీలముద్రాదేహివలెనని
 కెన్యా గవర్నరును హోమా గవర్నరు మెంటుబారు కోరి. ముందుట
 చేత, రాజ్యపతినిధిపథుత్తియు స్వీకరణ, నీనూచలను కాలి నెటు
 తాగత్రగ విచారించి, యికముందు భారతీయులు కలసపోవు
 టలో వారినిభేదము లేకుండజేయునటు యందలివెనని భారత
 మంత్రితనచ్చ జెప్పవలెనని పశ్చిమభారత మితవాది సంఘము
 కోరుచున్నది. అందుకొక నేదోనిబంధుల, జేసిని నేయిప్పటి ఆం
 దోళన ముఖ్యుని యీసంఘాధిపాతము.

ఆవృత్తీశరం, అక్టోబరు 6:— క్రిందటి మే నెలలో జరిగిన అల్లరుల గండవృత్తను 1 క్షాణ మేనప్పిలు బోర్డువారు గురువ పొందువును ఒక్కొక్కరికి సంగవర్తనముకొనుచున్నది. దురాపరాధులు జరిమానాయు విధించి కేటించెను. (ఆ. పే.

స్థానిక ప్రభుత్వము

"దానినిభులు"

రంగనాయకులు (ఆర్యుభర్త)

ఈవిషయమునైన, కొంతకాలముక్రిందట నొకవ్యాసమును శ్రీరైతుపత్రికయందు వ్రాసియుంటిని. తదంతరపత్రిక లెవ్వియు నద్దానినిజూచినట్లే గానించదు. అందుచాలిట్లప్రముగా, పాశ్చాత్యదేశములం దెట్లు స్థానికప్రభుత్వ మున్నదియు తెలియుంటి. ప్రస్తుతము, ఇతరదేశములకు అప్పడప్పుడు మనదృక్పథమును మార్చుచు, మనదేశపు స్థానికప్రభుత్వముగూర్చి విచారించుచు. మనదేశమునందును ప్రస్తుతమున్న స్థానికప్రభుత్వపనులగూర్చి కాక మనయాంధ్రదేశమునందున్న "స్థానికప్రభుత్వ" స్థితి, నడవడిక, లెట్లుండు టు త్వంమో విచారింపఁ బ్రయత్నించు.

ప్రస్తుతము మనజిల్లాబోర్డు తాలూకాబోర్డుల ప్రధానకర్త వ్యక్తు "రోడ్డు"వేయించి, వానిని సరియగుస్థితియందు దెప్పడు ఉంచుట, కాని, ఎంతవరకు, "రహదారి" సుఖము, మనయాంధ్రదేశమున కలదు? ఎల్లయెడల బురదగుంటలుగల దుమ్ముతో నిండిన జొంకత్రోవలు వంటివలెనని, అమితలాభముగల పెద్దకాలువలు వరదలచే యల్లలనాడుచున్న గ్రామము లెన్నియో, ఇతరప్రాంతములకు దారిలేకయున్నవి. పెద్దవరదలు వచ్చినప్పుడు, ఏకొరిది గ్రామప్రజలకో, రైలుమార్గము వంతకల్గించుచున్నది. ఇతరదేశములం దెట్లున్నదో చూతము. ప్రాన్యనందు చిన్నచిన్న కాలిబాటలున్నను, వానికి కంకర గట్టిక యేర్పరుపబడి యున్నది. వంటెనలులేని కాలువయేలేదు. వైగా, ప్రతికాలువయు ఒక మంచి రహదారియై యున్నది. మనదేశమునందువలె, కాలువకట్ట యంతయు, బహిర్యుగాలేదు. పిమ్మట రైలుమార్గములు, ఎల్లయెడల జొచ్చుచుండుటవలన, 1820 సంవత్సరమునందు మనదేశస్థితియందున్న గ్రామములు నాగరికత ననుభవించుచు, ప్రస్తుతము సుఖముననున్నవి. జర్మనీదేశమునం దిట్టి స్థితియందే, రహదారులు నున్నవని బాధ్యత నెరిగిన నాయకులు నాకు వ్రాయుచున్నారు. ఇంగ్లండునందు వైస్రొత్తిగతులు కన్నడుకుయే కాక, ప్రతిరోడ్డువైన "తారు" మరమ్మత్తుకలదు. మదరాసునందు, జూంటురోడ్డువలె, ఎల్లదారులున్నవి. వంటెనలులేని గుంట యొక్కటి కానరాదు. ఇట్టి సౌభాగ్యస్థితియందున్న యింగ్లీషురోడ్డు, మందసంసర్గముల క్రితము, అమితయోగ్యతయందుండెను. ఒక్కప్రదేశమునకు మరొకప్రదేశమునకు, వచ్చిపోవు మార్గములేక ప్రజలు అల్లలనాడుచుండిరి. "రోడ్డు" చెడ్డ స్థితివలన, ఒక్క "రహదారి" ప్రయాణికులకు లేకుండుటయే కాక, వ్యాపారాభివృద్ధి వెనుకపడుటయు, కాలములవై పడనలప్రయాణము వృధికాకుండుటయు, రైలుమార్గముల వృద్ధిచేయుట కిది మరక బాగుగ సాగుచున్న వ్యాపార మీ రోడ్డుయధ్యక్ష్యమువలన లేకుండుటయు కల్గుచున్నవి. మోటారుబుడ్ల సంఖ్య వృద్ధియగుట లేదు. వీనియన్నిటికలన, ఏవస్తువును; ఒకప్రదేశమునండి మరొక ప్రదేశమునకు మార్పవలయున్నను, అమితధనవ్యయముకల్గుట, అమితకాలము పట్టుట దొంగలభయ మెల్లప్పుడు పీడించుటదిగాగల బాధ లెన్నియో కల్గుచున్నవి. వీనిని తప్పించుకొను మార్గములేదా?

ప్రస్తుతపు సేర్పాటులవలన కంట్లాటదారుల కిచ్చు ధనము చాలినంత కాకపోవుటవలనను, సరియగు పరిశోధనాను లేకుండుటవలనను, ఉద్యోగస్థులకందరికి లంచములొసగి, సగవులెగల పనికూడచేయక, కంట్లాటరులు, దొంగతనము చేయుచున్నారు. తరువాత ప్రస్తుతపు గులకరాళ్లవై యాలింగుపోస్తును త్రవ్వ, ఇసుకచల్లుచుండు పద్ధతివలన, రేగబిరుదమట్టిలోనుండి వచ్చు పశువులు గిట్టలవెంట, గులకలేచినచ్చి రోడ్డు త్వరలో చెడిపోవుచున్నది. ఈకష్టమును తిప్పకొనుటకు "పెద్దరాయిని, చెక్కిన పలక రాళ్లవలె తయారుచేసి, వానిని, గట్టిగిరించుట ముఖ్యము. ఈవిధానమువలన, రోడ్డుగట్టిగనుండుట, తక్కువఖర్చుగలుగుట, లంచగొండులకు తక్కువవ్యవధికల్గుట కల్గునని, ప్రాన్యరోడ్డులను చూచినపిమ్మట, విదితమగు చున్నది.

ఈపద్ధతివలన, ప్రస్తుతమున్న రోడ్డుసమస్యను బాగు చేయవచ్చు. వీనికి, ఏవదికట్ట లోడ్లతో వేసినగాని, తగినంత రహదారి బాటలు కలుగవు. వీని నెట్లువేయుట? మనప్రస్తుతపు, బోర్డుపద్ధతులు, ప్రజలనుండి, చాలదూరమున నున్నవి. ప్రజలకు, వానియందెప్పుడు సహసరికల్గుటలేదు. బాతీయవాదులు కొరునట్లు, ప్రతి గ్రామమునందును, పాశ్చాత్యనామముతో యూరేగు యూనియనులనుబడుటలు, పంచాయితీలను స్థాపించుచో, ఇప్పుడున్న

సహకారపద్ధతులనే యుపయోగింప వీలగును. రహదారులగూర్చి చూడుడు. పంచాయితీలద్వారా, ప్రతిగ్రామమును, తనకే ననుసరించి, కిస్తులనుచెల్లించు. అంత పంచాయితీ తనగ్రామమునందున్న రోడ్డుకు బాధ్యతవహించు. గ్రామగ్రామముల మధ్యగల రోడ్డును, బోర్డులు నిర్మించుతరువాత, రోడ్డు స్థితిగతులవైనను, కంట్లాటరుల పనివైనను పంచాయితీలకు, పరిశోధకారమునగుటవసరము.

రెండవది "విద్యావ్యాపనము". పాశ్చాత్యదేశములందన్నిటియందు, ప్రాథమికవిద్య ఉచితముగ నొసంగబడుచున్నది. పాఠశాలలను నిర్మించుట, ఉపాధ్యాయులకు జీతములు చెల్లించుట అదిగాగల సకలఖర్చులను, ప్రధానప్రభుత్వము స్థానికప్రభుత్వము, కలసి భరించుచున్నవి. కాని, విద్యావ్యాపనము బాతీయకార్యము. ప్రధానప్రభుత్వము నిందుభారమువహించుట ధర్మము. స్థానికప్రభుత్వము, పాఠశాలలను పరిశీలించు అధికారము మాత్రము పొందియుండవలయును. పాఠశాల పరిపాలనకై ప్రతి జిల్లాయందు ఒక ప్రత్యేక బోర్డు నేర్పరచి, అద్దానిద్వారా, పాఠశాలల పరిశీలనచేయుటయు, ప్రతిజిల్లావైని విద్యావ్యాపనకై కిస్తు నధికముగ వేయుటయు మంచిదికాదు. మార్పును వెంటనే చేయుటవసరము. కాని ప్రజాభిప్రాయము, ఇతరదేశములందును, ఈక్రింది విద్యా ప్రసంగముగూర్చి, స్థానికప్రభుత్వమే పూర్తిభారమును వహింపవలయునని చాటుచున్నది. గ్రంథాలయముల ప్రతిపత్తియందు స్థాపించుట, సంచారగ్రంథాలయముల, ప్రతిగ్రామమునకుఁ బంపుటకై నేర్పరుచుట, ప్రజలచే నడుపబడుచుండు గ్రంథాలయములకు, సువత్సరాభివృద్ధి ననుసరించి సాయమొసగుచుండుట, రాత్రిపాఠశాలలను నిర్మించుట తరువాత, మనదేశమునందు, జంగంకథలు, బాలనాగమకథలు, పల్నాటిపీఠలకథలు, బాలభాగవతులు, తోలుబొమ్మలనాచు, మూలభాగవతులు, తదితర, ప్రజాసేవకు యుపయోగకారవైచారి నందరికి, పరిశీలన యేర్పరచి, వారిద్వారా, పరిశోధనముల నొసగుటవసరము. అంత, పంచాయితీల ఇష్టము ననుసరించి, వారిలో నేర్పిన, నెలకు కొన్ని పరియాయములు, ప్రజలకు, విద్యావ్యాపనకై నియమించుటవసరము. తద్వారా చదువువానికి వ్యాసపూర్వకముగా, వైన మేర్పొనబడినవాడు దేశచారి త్రవ్వ, పురాణగాధలు, మతప్రసంగముల నొసగి, ప్రజలకు జ్ఞానోదయము కలుగజేయ సాధ్యమగును. ఇందులకవ్యయమును, బోర్డుభరించుటకత్తము. తరువాత ప్రతిపత్తియందు ఒక "సర్వవస్తుప్రదర్శనశాల" ఈదేశములందుకలవు. మనదేశమునందే మద్రాసు, కలకత్తా, బొంబాయి యందు తప్ప, మరెచ్చట నియ్యవలెవు. వీనిని ఎంతత్వరతముగ స్థాపించిన, అంత లాభముకలదు. వీని కను, ఖర్చును బోర్డు భరించవలయును ప్రజలయందు ఎంతసులభముగా స్వతంత్ర్యవైతకనుఖము కల్గింపవలెన, అంత త్వరతముగ ఆయాపనుల ప్రభుత్వముచేయుటవసరము. ఒక్కవిషయము చూడుడు. ప్రజలందరు సంగీతమెరిగినవారుగను చాలమంది అభినయము నెరిగినవారుగను హెచ్చుమంది ప్రజలయందే నటకులు అన్నియెడల కల్గుటయు లేనిచో, దేశపు "కళలు" ఊడించును. కీని యన్నిటికి ప్రోద్బలము కలుగవలయునన్న, జీవితమంత నటకులుగా నుండువారికేగాక, ఉత్సాహముకై కళలయందు దిష్టమున్న వారెల్లరు ఎవ్వకూర్చు లేకుండా, సుఖమొందుటకు వసతికలుగవలయును. ఇందులకు ప్రతి నాల్గైదుగ్రామములకొరకు నాటకశాల బోర్డు నిర్మింపవలయు. ఇందు ఏపూరివారైనను పండుగలకు, ఏనాటకమువైనను ఖర్చులేకుండా ప్రదర్శింప వీలగు తదితర గ్రామములమీ రందరు నాటకములకు, ఉచితముగా వచ్చి సుఖమందుదురు. ఇచ్చటనే జంగంకథ లాదిగాగలవి ప్రదర్శింపవచ్చును.

మూడవ కర్తవ్యము "ఆరోగ్యరక్షణము" ప్రస్తుతము, మనదేశమునం దివిషయమునందు, "బోర్డులు" చేయుచున్నవని, చాలతక్కువనియు చేసినపని లేనేలేదనియు తెలిసిన సామాన్యము కాదు. అనేక గ్రామములందు ప్రతివత్సరము, కలగా వచ్చుచుండుట ప్రతివా రెరిగినదే; ఎల్లయెడల, ప్రతి సంవత్సరము స్నానము కబాధ కల్గుచుండు సామాన్యయనుభవము. వైగా, ఇన్ఫయం బాయెక్కుటి వచ్చినది. మరేయెడైన మచ్చలచ్చుటకలదు. నేగు జాడ్యము రెజవాడ, చీరాలకు వేంచేసి, ఆంధ్రులకు పీడికల్గించినది. ఈజాడ్యములు పోడనూపుటతోడనే వాని నురుమాడ్చుగల ప్రభుత్వశాఖ యొక్కటియు లేదు. దీనికితోడు భయపీడితులైన ప్రజలు ముత్యాలమ్మలు, మారిమ్మలని, అనాగరిక, దురాచారములం దెన్నిటియందో చిక్కి మరంత మురికినిసంపాదించి, వ్యాధులను హెచ్చుచేయుచున్నారు. ఇతరదేశములం దెట్లు వీనికి పరిహారముకల్పించిరో రైతుపత్రికయందు దివివరకు తెలియుంటి. ప్రస్తుతము వానినినూచింతు. ప్రజలందరికిని "ఆరోగ్యరక్షణనిధి"నియేర్ప

రపవలయును. దానిద్వారా, జబ్బుకల్గినవారందరికి, చికిత్సచేయుటకు, వెంటనే ప్రభుత్వనియమిత వైద్యులు బయలుదేరుదురు. ఈవైద్యులు సరిగా పనిచేయుచున్నది, లేనిది చూచుటకు, ప్రజల శిశువారీలు విచారించుటకు బోర్డులకు అధికార ముండవలయును. ఈవిధమైన యధికారమే, "పశురోగరక్షణనిధి"వై గూడ నుండుటవసరము. ఒకచో, గాలికుంటున్న అవస్థనుండి ఇతరప్రదేశముల కట్టి పశువులకదల్పుకుండజూచు అధికారము పంచాయితీల కుండవలయును. వెటరనరీ లేక సహజేవశాస్త్రమును చదివినవారిసంఖ్య వృద్ధిచేయవలయు. వైద్యుల నెట్లు సంపాదించుట? ప్రతిగ్రామమునందు, ఆరోగ్యశాస్త్రమును వినికిడివలన, అనుభవమువలన, వంశపారంపర్య జ్ఞానము వలన, తెలిసిన కొందరు వైద్యులు కలరు. కొన్నిచోటులందు యునానీవైద్యులు కలరు. ఈరెండువిధములగు ప్రస్తుతపువైద్యులను వీధిబహులందుగల యుపాధ్యాయుల నెట్లు ప్రస్తుతపు వైద్యమరీన్సులులం దుపయోగించుచున్నారో, అట్లే యుపయోగింపవలయును. వారికి కొంత బోధనాభ్యసన పాఠశాల యనుభవమిచ్చుట మంచిది. మనకి కొక్కవిధముగా మందులను చేయు యలవాటును మాన్పవలయును. ప్రధాన ఘోర్యుల నేర్పరచి వానిద్వారా, నమ్మకముగల మందులను తయారుచేయుచు వలయు. ఈపద్ధతి నే సహజేవశాస్త్రజ్ఞులకు మంగలి, సాయబులందుగల, శస్త్రశాస్త్రవేత్తలకు, కంటి జబ్బువైద్యులకు పయోగించు టు లేదు. వైద్యుల నిరూపించుట వారికి బోధన నొసంగుట, వారికి రుసుముల నిరూపించుట, వారిపరిశీలన టాదిగాగల యధికారము, బోర్డుకు కుండవలయును.

తరువాత, ప్రతిగ్రామమునందున్న వైద్యుడు, అచ్చటి వారి గృహపరిశీతుల గూర్చి రోడ్లపాకవ్యయ గూర్చి, సహాయముకల్పముల గూర్చి ఎప్పటికప్పుడు బోర్డుకు తెల్పుయేర్పాటు కలగవలయును. అంత నివసించువారెవ్వరూకాని అనారోగ్యమగు, గృహము లెన్నికలవో విదితమగు. వీధిబహుప్రజలకు చొక్కనండు గృహములు, ఆరోగ్యవంతమగు భాగములందు, మొత్త నరిమిద, బోర్డు నిర్మించు టాత్యము. ఈపద్ధతిని ఇంగ్లండునందవలంబించిరి. అనేక మంచి మార్పుల కియ్యది కారణమగుచున్నది.

పిమ్మట శ్రీలయం దెంతమందికి గోమయాచారమున్నదో, వారికి తెలుసురు గాలి వచ్చుచుపాయము లెట్లున్నవో, బోర్డుకు తెలియుచుండవలయును. ప్రజలయారోగ్యము భోజనము గృహములవై, పసిబిడ్డలయారోగ్య మధారపడియుండును. వైగా, తల్లి కొంతకష్టించుచున్నది. పిమ్మట పసికూనను వెంచి, పెద్దవానిని చేయుటలో దేశము ధనము చెచ్చించుచున్నది. అట్టివాడు అనారోగ్యుడైన దేశమునకు నష్టము. ఇతర ప్రజలయారోగ్యమునకు భయంకరమగును. కాన తల్లులు గర్భిణిలోనున్నప్పుడే వారికి ఆరోగ్యము గూర్చి సలహాలొసంగుటకు, బిడ్డను కనిపిమ్మట, ఏ తిండితినవలయునో, ఎట్టిగృహములందు నివసింపవలెనో, బిడ్డ నెట్లు చూడవలయునో, యనువిషయముల తెల్పుటకు, బిడ్డను కనుఁపుడు సాయమొసంగుటకు, తెల్వకల బోధనసంపాదిన మంత్రసానులవసరము. మనప్రస్తుతపు, అరిసెలు, గారెలెరిని వడ్లు చంచుచ్చి, బిడ్డను కిటికీలేని చీకటిగదియందుగని వారముదినములు తిండిలేక మాడి బహిర్యుమికా గదియందేజెల్లి, "సండు" వచ్చునను పిచ్చిద్రవతో, మురుగుకంపునందు మూర్చి, గొడ్డువలెనుండు నిర్భాగ్యురాలైన, మంత్రసానులతో సుఖమందగోరు తల్లులనింకెంతకాలము కష్టపెట్టవలయును? కాన బోర్డు ప్రతివోట మంత్రసానికాఖను నెలకొల్పుట, బాలబాలికల యారోగ్యము రక్షించుటావశ్యకము. ఇందులకు ప్రధానప్రభుత్వమే నిండు భారము వహించుటావశ్యకము. ప్రస్తుతపు మంత్రసానికులను నుండియే బోధనను పొందినవారిని, క్రికియింట మంచిది.

నాల్గవవిషయము:— కుటుంబగమితో యేడ్చువారు, కాలపోయినవారు, వంటి చేయి వారు, బోసికోటివారు ఇత్యాది సకలజాడ్యముకల్గిన ప్రజలు దరిద్రపుబుడ్డయందు జెక్కి ప్రతిపూరియందు తిరిగి జాడ్యముల నన్నిచోట్ల ప్రచారముచేయుచు, బాలబాలికలకు భయంకరకర్మరూపములై, నాగరికత నొందినవారికి ఒక్కరము కల్గించునట్లుండి, అమిత రోదచేయు తెల్లరకు తెల్లము, తిరుపతి, శ్రీ రంగము, శ్రీవైలము, కోటప్ప కొండ, గుత్తికొండ తెలము, వగైరా మహాత్మిరూత్రయం దెంతమందినో మాయచున్నారము. వీరందరికి, "క్షణికాయముల" బోర్డులు స్థాపించుటవసరమని తోచుటలేదా!

విదవది: పాములవారు, కొండ, కోయ, చెంచులు, అన్ని విధములగు దరిద్రపుబిచ్చగాండ్లు క్రిందినను, ప్రతివోట అనేక బాధలను ప్రజలకును కల్గించుచు, నిరర్థకజీవితముల గడపుచు

శ్వాస. అసలే పీసనిధియందున్నాడు. అంతకుంటే క్రిందకుబోలేరు. అందువలన పెండ్లిచేసికొనుట, బిడ్డల మితములేక కనుట ఎచ్చట బడిన అచ్చటచచ్చుట, వీలైనచోటులనెల్ల దొంగతనములు చేయుట, ఇట్టివాగరికత పెరుగక వృక్షకాయలయ్యు, పనిచేయ విచ్చగించక సోమరులైన లక్షలకొలది, పిదకరుల నెట్లు సరియగుమార్గమునకు తెచ్చుట? బోర్డు పీఠంబడిని పోలీసువారి యదువు క్రిందనుంచుచు ఆందరిని, వీరవర్ణనాలలందు శేర్పి తగినపనియన్నరని పని చేసిన పిమ్మట తిండిపెట్ట వూనవలయును. అంత, ఇతర చోటులందు పని చేయగల వారందరు చిచ్చుమెత్తుకొనుట మానుటయు, “నీకరక్షణకాలం”కు వెళ్లుటయు ఇతర యజమానలవద్ద కూలి చేసికొని, స్వతంత్రజీవనము చేయుటయు తగునిమి. నిరాధారులైనవారు, “రక్షణకాలము” ఇప్పటికలె నీచపుటకుకుగాక, కలతులమైనజీవన మనుభవించురు. చిచ్చుమెత్తుట వ్యాయవిరుద్ధమని కానించి చిచ్చుగాండ్రను క్షీంచువద్దలి నేర్పువలయును. ఈ మహాసంస్థ ఇంగ్లండునందు గొప్పకార్యముల గావించినది. కాని మనమచ్చటికలె కాక, ఈ “రక్షణకాలం” భారమంతయు ప్రధానప్రభుత్వముకై పెట్టుట మంచిది.

ఆరవది: గుంటూరు జిల్లాబోర్డు, తెనాలి కేవల రైలుమార్గమును నడుపుచున్నది. అన్ని బోర్డులను సాధ్యమగునంతవరకు, రైలు మార్గములను “బస్ బండ్లను” “ట్రాంబండ్లను” గ్రామగ్రామముల వద్ద తమంతటామే, స్థాపించుట లాభకరము. ఇతర కంపెనీలవలన కలుగు నష్టము లనేకములు. అందు, ఆకంపిటీటు ప్రజలనుభయము కొరకుటవారు, హెచ్చులాభముల కొరకు, తరువాత ఇతరజిల్లాలవద్ద లీలాభముల బొందుటకంటే, జిల్లా బోర్డులే లాభమునుబొంది, తద్వారా క్షులను తగ్గించుట తమము. ఈవిధానమును జర్మనీదేశమునందెక్కువ యనభవమునందించుచున్నాడు. తరువాత కొన్ని ప్యాక్టరీలను స్థాపించి అనేక వస్తువులను సృజించి తద్వారా, లాభమునంది ఆధనముతో ఆనేకపనులు, జిల్లానుభయముకై చేయించుట తమము.

ఏడవది: జిల్లాబోర్డు “పరిపాలనాసంఘము” గొప్పచోక్కటి స్థాపించుటయు, దానివ్వారా “పుత్రిసంఘములకు” ఇతర వ్యవసాయదారులకు అప్పులనిచ్చుటయు ముఖ్యము. ప్రధానప్రభుత్వము, జిల్లాబోర్డులు, తమ యభివృద్ధికాఖయగు ఆరవనిషయము వృద్ధిచేయుటకు కావలసినధనమును, అప్పుతెచ్చుటకు ఒక “వెడ్డప్రభుత్వ” “సహకారసంఘము” నేర్పరుట యవసరము.

ఎనిమిదవది: ప్రతి జిల్లాయందును, తీర్థయాత్రాప్రదేశములు గలవు. ఇప్పుడే పరరామరికయు జరుగుటలేదు. చలివిండ్రుల నేర్పరచుట, పెద్దబజారుల నిర్మించుట, దుకాణములపై కిక్కుల వహించుటయు, అమృతవస్తువుల పంపించుట, బహిర్యామిని తయారుచేయుట నివసించుటకు కొన్ని భోజనకాలల నేర్పరచుట, “జూదపుడుకాణముల” పరిక్షించుటవసరము. వైగా తీర్థయాత్రలసూచి ప్రజలందరికి చాటుటయు, ఆప్రదేశములందు క్రొత్తక్రొత్త వింతల ప్రతివత్సర మేర్పరచి, తద్వారా, హెచ్చుమందిప్రజల రాబట్టి, అందువలన జిల్లాసాభాగ్యమును వృద్ధిచేయుట “బోర్డు” విధి. పాశ్చాత్యదేశ “సంస్థలు” సూచి క్రద్ధగజవినివారెవరు, వీ“విధిని” కొంచెము చేయజాలరు.

తొమ్మిదవది: ఏవని చేయవలయున్నను, పోలీసువారి సహకార మవసరము. ఎటుకల, ఏనాది, పాములవారు, చెంబు, దొంగుర అనిగాల ప్రజల నడుపులొనంతుటకు, తీర్థయాత్రల యందు సుఖము కల్పించుటకు, నిర్బంధవిద్యను వృద్ధిచేయుటకు, “ఆరోగ్యరక్షణ” విధానమును కార్యాచరణయందు నిడుటకు “పోలీసువారి” సహాయవసరము. అట్టిచో వారిని “బోర్డు” యాజమాన్యమునందు కొంతవరకుంచుట మంచిదని ఇంగ్లండు దేశ యనుభవము తెల్పుచున్నది. వైగా మన సివిలుసర్వీసు అధికారులకు, భారము హెచ్చగుచున్నది. వారికి ఇతరపనుల సూచి యలోచించుటకు అదను ఇందువలన హెచ్చుకల్గును. తరువాత పి. డబ్లియు. డి. వార్తలెగూడ, పరిశోధకారము ఫిర్యాదులను విచారించు అధికారము బోర్డుకుండుట వసరము.

ఇంక “సెన్సిటైవ్ కార్యములకలెవు. వానినన్నిట నిచ్చుట గడించ నశక్యములేదు. వీలైన ఒక గ్రంథమును వ్రాయ నుంకింతు. ఈమహాకార్యభారమును, పంచాయితీ, తాలూకాబోర్డు, జిల్లా బోర్డులకై, అవసరము ననుసరించి పెట్ట వలగును. వానిసూచి మరొక్కప్పుడాలొచింపవగును.

ప్రధాన: “కార్యములసూచి” యాలొచింపవలెనశక్యము. కాన చదువరులకాలము వృక్షముచేసి, ఇంగ్లండునుక వ్రాసితి. బీజికతో, క్రెస్టో, ఈవిషయముగూర్చి, రాచికియిట్లు, అలోచింతురుకాత! పాత్రీలకార్యక్రమమునం దీవిషయము చేయుగాత. ఈకార్యముల నన్నిటి భరవలయునన్న, ధనవగత్తము.

అంత హెచ్చుకట్టులు అవసరము. ఎవరెవ రెట్లు కల్పింపవలయును? ఏయేవిధముల ధనము రాబట్టవగును? ఎంతవరకు రాబట్టవలయును? అను ప్రశ్నలను, ఏయేసంస్థ యెంతెంత పనిచేయవలయునను ప్రశ్నవై యాధారపడియుండు. కాన ఈరెండు విధములగు ప్రశ్నలను మరొక్కప్పుడు విచారించు. ముందు వైన తెలిసిన కార్యవిధానముగూర్చి చర్చ జరుగుటమంచిది. అన్ని విషయముల గూర్చి, “రైటు” పత్రిక యందు, ఇవిరతు వ్యాసములు వ్రాసితి మన యితరపత్రిక తెలియము, వానిజోక్యము పుచ్చుకొన్నట్లు తోచుటలేదు. ఇంత య క్రద్ధకల్పియుండు తెంత యవగదాయకమో చదువరు లాలోచించుట మంచిది. విచారణ, తర్కమువైగాని, ఏ విషయము వైకిరాదు. సత్యమప్పుడే కాననగును. ఇప్పుడుచర్చించినవె స్వరాజ్యము వచ్చినపిమ్మట ప్రజలకు సుఖము కల్గు ప్రభుత్వవద్దకుల నేర్పరుటల మనునూత్రమును, మనవ్యవధిలేని దుడుదుడుకు మిడిమిడి జ్ఞానముగల, రాజకీయజ్ఞులనుమనమునం దిడకొనట మంచిది. శ్రేయస్కరము.

పంజాబు శాసనసభ

లాహోరు, అక్టోబరు 6:—పంజాబు శాసనసభ తుది సమావేశము 20 వ తేది ప్రారంభమై 26 వ తేదితో ముగియును. మాజీలోబాలు ప్రభుత్వ కార్యక్రమమునకును, రెండోలోబాలు ఇతరపనులకును వినియోగింపబడును. (అ. పై.)

ఆసాం శాసనసభల ఎన్నికలు

పిల్లార్ అక్టో 6:—ఆసాం శాసనసభకును, ఆసామునుండి భారత శాసనసభకును ఎన్నికలకు శాసనసభలు అక్టోబరు 27 వ తేదీన జరుగును. పోలింగు సమయం 16, 17 వ ధ్య జరుగును. అయాకాన్సిల్లుయెన్సీలబ్ తేదీలు అక్టోబరు 18 వ తేదీ ప్రకటింపబడును. (అ. పై.)

దీపావళిబాసంచా చక్రి క్రింద. ఒక్కొక్కటి గ్రంథము వెల రు 10—20 రకములు.

రంగుగుండుల చిత్రకావ్యము, కాకరపూవులకావ్యము, టిపాకాయలు, వెన్నుజుద్దము, చక్రబాణములు, సత్కీర్తనలు, రోమకాండము, తారాచక్రము, చిమ్మబుట్టు, చేగొడ్డు, బంగారువాన, వెండివాన, అక్షరములు, అవుట్టు, చేరలు, తోటలు, భోగిమంటలు, తుపాకిమందు అన్ని రకములలోనిది. మంజువాణీ, వెన్, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

శాసనోల్లంఘనసంఘము

(టిబూత్తును పత్రిక)

క్రీష్ణాగారు కార్యనిర్వాహకుడుగానుండి చేసిన ప్రకటనములను తలంకింపట్లు యాతనిసంఘము అపరాధకరము గాదని రుజువుచేసెను గోపాలకృష్ణయ్యగారి వ్యాఖ్యానము దీనికి బాగుగ దోడ్పడుచున్నది. క్రీష్ణాగారిసంఘముశాసనోల్లంఘనప్రారంభము, ప్రభుత్వమువారు అనకాకమును గలగ జేసిరి పప్పుయెక్కడను జేయజూడదనటయు కాక, యేసందర్భముననే నమనుమునం దైనను-ప్రారంభించుటకాసంఘముకధి భారములేదని యిప్పుడు తెలియుచున్నది. పూర్వస్వాతంత్ర్యము దానికి లేనేలేదు. గోపాలకృష్ణయ్యగారు తెలిపింది కప్పురి క్రీష్ణాగారు రుజువుచేయునదని నిది నిర్ధారణగా భావింపవచ్చు. కాక గెలుపి శిక్షానమునకు క్రీష్ణాగారివ్యాఖ్యానము యెంత సమంజసముగా నున్నదో అంతకంటే సంకుచితభావమును దెల్పిన గోపాలకృష్ణయ్యగారి వ్యాఖ్యానముగూడ నంత సమంజసముగానే యున్నది. “పార్థక మైన కార్యప్రారంభమును సంస్థాపించుట”యన సంఘము దేశపరిస్థితిని దెలిసికొని ప్రభుత్వమువారు రవకాళముగలిగించువరకు కార్యారంభమునకు గడంగజూడదనిగాని, తగిన వద్దకులను నిర్ణయించి వైసంఘము యెదుట ఆమోదించుటకై పెట్టిన ఒకచేత యాసంఘము నిరాకరించవచ్చునని గాని, యర్థమతేదు. క్రీష్ణాగారి ప్రకటనకై గోపాలకృష్ణయ్యగారి విమర్శన కొన్ని విషయములందు సరిగా మునిష్యకరూపమున దాల్చినది. అట్టివిషయములలో సమాచారమును దెలిపి కొనెడివిషయములే. సంఘమువారు తుదకు ధిల్లీశిక్షానమున నూచింపబడినట్లు దేశము శాసనోల్లంఘనకు కిద్దముగ నున్నదని దెలిసికొనుటకై దేశమంతటను వ్యవసాయ జేయట అంతవరకు, కుక్కుండడుగ యని మేము దలచినట్లే గోపాలకృష్ణయ్యగారు తలంచుచున్నాడు. క్రీష్ణాగారు చెప్పిన నిర్మాణ కార్యక్రమము రెడన వయము. క్రీష్ణాగారు, “కవివీరవారు ప్రస్తుతము జేయవలసిన కార్యము” నిర్మాణ కార్యక్రమము కొనసాగించుట, మొదలయినవని చెప్పవచ్చు దాకడు దేశమంతయు సత్వరముగా శాసనసభ కలసిన కార్యక్రమము దెలిపెను గాని తనసంఘము ప్రత్యేకముగా జేయవచ్చు కార్యక్రమ మదిగాదని గోపాలకృష్ణయ్యగారు నుడిచిరి మేముగూడ సరిగా నిట్లే దెలిసియుంటిమి.

బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారి

త్వరపడుడు!! గ్రంథరాజములు చౌకధరలు కొలదికాలమే!!!

మాతన గ్రంథములు

గణపతి:—ఇది హాస్యరసక్రధానమగు చక్కనినవల. ఇది చదువ మొదలిడినతరువాత తుదివరకు కడు పుట్టు నవ్వుపుట్టించును. మొదటిభాగము 0-12-0 రెండవ భాగము 0-12-0.

రాజరత్నము:—ఇదియును నూతనముగా వ్రాయబడిన చక్కని సాంఘికనవల, కడుమనోహరముగా నుండును. 0-12-0. చతురచంద్రహాస చక్కని క్రొత్తనాటకము 0-8-0.

పద్యములు రత్నములు:—రాజనీధిపరోధకములు: దుష్టబుద్ధియొక్క దురాలోచన, రాజ్యమునకై వాసపన్ను గడ గుండె చలింపజేయును. ఇందలిరాజనీధి ప్రతివారును తప్పక నేర్పిరకలెను. ప్రతిపద్యమును ముద్దులొలుకుచుండు నని వ్రాయుట నవనరము.

నాటకములు	విద్యార్థచరిత్ర	0-12-0
గయోపాఖ్యానము	గురుగోవిందచరిత్ర	0-12-0
వనస్పతియాతకము	శాసక చరిత్ర	0-12-0
శ్రీకృష్ణవారుకాతము	గఘుకులచరిత్ర	0-10-0
వృష్ణవాసగదత్త	రామచంద్రవిజయము	0-10-0
పార్వతీవీణయము	భారతకథామంజరి	0-8-0
నవలలు - చరిత్రలు	వివోదములు, 1, 2, భాగములు	0-8-0
కర్పూరకంజరి	కృష్ణచరిత్ర	0-6-0
పాండర్యతీలక	మణిమంజరి	0-6-0
రాజహాకధాళి 1-వ భాగం	కంజచరిత్ర	0-4-0
దీప్ 2-వ భాగం	సునర్ణగుప్తడు	0-4-0
హేలత్		
అసాల్యాబాయి		
	మొత్తం	16-4-0

శ్రీ లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారి గ్రంథము లన్నియు ఒకేసారి కొనువారికి నొల్లవంతు ఖరీదు తగ్గించి ఇయ్యబడును. ఆర్డరుతో మూడవ వంతు సొమ్ము ఆడ్వాన్సుగా బంపవలెను.

వలయువారు:—కె. యల్. యన్. సోమయాజులు గోదావరి బుక్కు డిపో, రాజమండ్రి.

వరా:—మావద్ద నరససిరివాచక పుస్తకములు, అనేకములైన యితరనాటకములు నవలలు, చరిత్రలు, స్కాంక్ష పుస్తకములు అన్నియు దొరుకును.

పోస్టాఫీసులు ప్రత్యేకము.

జూబులు

శ్రీ గాంధీపాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో పెరియార్ వారి ఫిర్యాదులను అనుసరించి 30-9-38 తేదీన శ్రీ గాంధీ పాఠశాల-శ్రీ మహాత్మా జీవిత చరిత్ర పాఠశాలను ఏర్పాటు చేసి పాఠశాల నామం చేసింది. పాఠశాల పాఠ్యముగా యెండిరి. 10 మంది విద్యార్థులు ఉన్నారు. ఇంకా 10 మంది విద్యార్థులు వచ్చినట్లు తెలుస్తోంది.

గంధం నాగేశ్వరరావు.

నెల్లూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సేవకుల సమావేశము

ఈనెల 14 తేదీ ఆదివారం మధ్యాహ్నం 2-30 గంటలకు కాంగ్రెసు కార్యాలయమున ఇదివరకు కాంగ్రెసు పనిచేయుచుండేవారు ప్రస్తుతము చేయువారును యిదిమీద చేయవలసిన చర్యలను సమావేశమై జిల్లా ప్రధానముగా గూర్చియు, ప్రధానముగా పోషణగూర్చియు, భద్రపరిశ్రమభివృద్ధిగూర్చియు ఢిల్లీ కాంగ్రెసు తీర్మానములను అనుసరించియు, భద్రపరిశ్రమగూర్చియు ఆలోచించెదరు. ఈసభ చాల ముఖ్యముగాన అందరు దూరమునందు.

వెన్నెలగంటి రాఘవయ్య.

శ్రీ జనార్దనస్వామివారి దేవాలయము, ఏలూరు

అక్టోబరు 4-ఆంధ్రపత్రికలో కొందరు వర్తమాన దేవాలయ భగవంతులను యిచ్చుట మానివార్చుననియు అసత్యమును వదిలివేసి కొన్ని కాలములకు దేవాలయ భండాలును యిచ్చుట మానవలసిగా స్పష్టమైయు, అట్టివారు యెవరైనను చందాల విశ్లేషణగ (ప్రొఫైటింగ్) చేయుననియు (వాణిజ్య) లాగా పోలాపుర వజ్రస్థానమున మిక్కిలి అభివృద్ధిని గలగ జేయుచున్నది. అట్టివారికి నాయుత్తరమండల ప్రతినిధులైన వారి నామము (వెన్నెలగంటి రాఘవయ్య) విమర్శించెదము.

మానేపల్లి సూర్యనారాయణ.

శ్రీ యువజనసంఘ ధర్మ పుస్తకభాండాగారము ఏర్పాటు

గతమాసమున మా పితామహుల రేణుకమ్మమ్మ దీక్షాపాత్ర యివ్వెట్లుగా రగు పార్టీ రాఘవేంద్రరావు వంతులుగా మా భాండాగారమునకు దానము చేసి మా యువజనమును పోషించి మా శ్రీయువజనసంఘములో తా మొకసభ్యునిగా చేరియుండి మాకు తగు ప్రోత్సాహమిచ్చియున్నారు.

శ్రీ గంపలనాడెండు మా రి రా బా వా రగు కోటగిరి వేంకట కృష్ణ రావు బహదూరు వారు మా భాండాగార బాండుకై 5 వ్యవస్థ దానము చేసియుండిరి. శ్రీ జమిందారువారు ఢిల్లీ అవసరదేశములను పర్యవేక్షించి తిరిగి స్వగ్రామము వెల్లువి నిక్కడ దిగిరి. వారు మా భాండాగారమున కరుదెంచి పరిశీలించి మా సంఘములో తా మొకసభ్యునిగా చేరి మాకు తగు ప్రోత్సాహమును మమ్ముల గృహస్థుల గావించిరి.

(కార్యదర్శులు.)

తూర్పుకృష్ణా జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము బందరు

ఈ సంవత్సరము దిశంబరు నెలలో కాకినాడలో జరిగిన నన్ను 38 వ భారత జాతీయ మహాసభకు ముఖ్యులు (డివి, బి.వం, గుడివాడ, కైకలూరు తాలూకాల) నుండి ప్రతినిధులుగా పోవుటకు 10 మందికి మించి మే ఆసక్తి కలిగిరి. ప్రతినిధులుగా వెళ్ళగల వారందరకు చంభాన్త ఫారమును పూర్తిచేసి ప్రతినిధులగుమురు 30-0 మూడు రూపాయలతో సహా యానెల 20 తేదీలోగా మా కార్యస్థానమునకు చేరువలెగా వంతులెయ్య. అటుపిమ్మట వచ్చుచున్నట్లు లంకెవంతులెయ్య. ప్రతినిధులుగా పోవువారు యానెలతోనే కాంగ్రెసు సంఘములో చేరి నాలుగు ఆదాయ చందా యిచ్చినవారుగా నుండవలె. మరియు కానుక సభ్యులుగా చేరి గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘమునుండి సభ్యుల జాబితాను కార్యదర్శికి పంపించవలె. ఈసంవత్సరము యెండ్ల గ్రామ సంఘములోను భువనగిరి వాసులు ఆదాయ చందా నియమించువారుగాని తాను సభ్యుడుగా చేరిన గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘమునుండి సభ్యుల జాబితా పంపించిగాని ప్రతినిధిగా యెన్నుకొనుటకు అర్హులుగాను. చంభాన్త ఫారములను మా కార్యస్థానమునకు ప్రాసెస్ చేసి బహుముఖము.

(సం) డి. వేం. నరసింహయ్య,

(సం) బొబ్బి. వెంకటేశ్వయ్య,

కార్యదర్శులు.

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచారి గార్లు

జీవామృతము

హిందూజాతీయమందిరి
అమూల్యమైన
మూలికలతోడను
లోహములతోడను
కరారు చేయబడిన
జీవామృతము

ఈ జీవామృతము రక్తమును శుభ్రపరచుటయందు అమోఘకర్త యావించును. యెముకలకు, మధ్యధాతువుకు, మాంసమునకు శుభ్రధాతువుకు బలము నిచ్చును. ధాతువులయందు వేడిని పోషిగొట్టును. ఇది తయారోగులకు, రక్తహీనరోగులకు, నరములయందు జలములేని రోగులకు మిగుల నుత్తమమైనది. చిరకాలపు కారకములను పోగొట్టి దేహమునకు చలువచేయును. అశీర్షము, మలబద్ధకము, సోమరితనము, అతినిద్రాసంజమును పోగొట్టి, వోటికి మంచిరుచిని ఆకలిని మనస్సునకు మంచిఉత్సాహమును కలిగించునట్లు కాంతిని నరములకు దృఢబలమును గలుగజేయును. అది విద్యార్థులకును కఠినకర్తకిముంచి పనిచేయు. కారలకు సర్వకాలములందు చేత నుండదగిన అమృత మనటకు సంజహము లేదు. యియ్యది కేవలము అమూల్యములైన పిషకులచే తయారుచేయబడిన జీవామృతము. క్రయము 6 అవున్సుల బుడ్డి 1-కి రూ. 4-0.

స్వాకింకు మరియు పోస్ట్ జి. వై. రాలా వేరుగా నివ్వవలెను. మా మందుల జాబితాను కోరినవారికి ఉచితముగా పంపబడును.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

నెం. 41 ఆచారప్పవీధి, మద్రాసు.

తంతిఅడ్రస్:- పండిట్, మదరాసు.

మా ఔషధములు (1) మెసర్సు డార్విన్ అండు కో, రత్నన్ బజారువీధి, మదరాసు.
ఈ ప్రక్క తెలుకబడిన (2) మెసర్సు ఎ. రంగయ్యకెట్టి అండు కో, 298, ఎస్సెనేడ్ రో, మద్రాసు.
వారివద్ద దొరకును. (3) స్వాస్థ్యసాగర్, పెద్దవీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాసు.

శృంగార శ్రీనాథము కర్త - వేటూరి - ప్రభాకర శాస్త్రి

శ్రీనాథుని దేశకాలములు, బాల్యము, విద్యాభ్యాసము, అధ్యసించిన విద్యలు, బంధువులు, రాజాశ్రయము, కొండ పీఠి రాజును పోషించిన రెడ్డిరాజుల (ప్రొలయవేమ, అనపోత, అనవేమ, కుమారగిరి, కాటయవేమ, పెదకోవటివేమ, రాచవేమ, అశ్వయవేమ, వేమ, వీరభద్ర - ప్రభృతుల) యభ్యుదయచరిత్రలు, శ్రీనాథుని విద్యాధికారిపదము, రెడ్డిరాజుల కైదువ్యము, గ్రంథములు, శ్రీనాథునిగ్రంథములు, దేశాటనము, పండితవివాదములు, చాటుధారులు, వినోదగాథలు, కనకాభిషేకము, సర్వజ్ఞసింగ భూపాలవిజయము, రసార్థవ సుధాకరాది గ్రంథవిషయములు, శ్రీదాభిరామచర్యలు, శ్రీనాథునిచిత్ర కావనములు, ఇత్యాదివిషయముల నేకములు మిక్కిలి జాగ్రత్తతో నియమ వివరింపబడినవి, అనేక కావనములను బంధమున జూపబడినవి. పండితులు పలువురు మెచ్చిన గ్రంథము. 340 పుటలు. 28 పానుల గ్లేజుపేజుల మంచి యట్టుబైదు. రూ. 2-0-0

చాటు పక్షిమణిమంజరి ద్వితీయా భాగం 1-8-0 మూన్నాళ్ళ చుట్టుకు 0-4-0 ప్రబంధ రత్నాకరి 1-8-0

141

మణిమంజరి మేనేజరు, 3/15 నల్లతంబివీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాసు.

దోమలు, ఈగలు, నల్లులు వేనులు మొదలగువాటినుండి

మీరు బాధ పడుచున్నారా?

అట్లుండిన మా

చంద్రుడు &

పులి

వర్తక గుర్తుగల

పురుగులను చంపుపాడిని, మరకపుల్లలను ఉపయోగించి, దానిని నాశనము చేయుదు.

దోమలనివారణకు వత్తులు 200 గల పెట్టె 1-కి రూ. 1-4-0

డజన్ 1-కి ,, 13-8-0

నల్లుల నివారణకు పొడరు డబ్బీ 1-కి రూ. 0-9-0

డజన్ 1-కి ,, 5-4-0

Manufactured By
NAGAI JOCHUKIKU Co., Ltd.

916

Osaka (Japan)

Sole Agent

Madras Presidency

SOLE-AGENT

Hasanali Kamroodin,

71, Chhipi Chawl BOMBAY 2.

H. K. Saleh Bhai & Co.

Fancy Goods

and Stationery Merchant

58 Bunder Street, Madras.

ఆంధ్ర పత్రిక

శ్రేష్ఠమైన సిరాబిల్లలకుబదులు కృత్రిమ సిరాబిల్లలు

మాకాళి తగరపు దబ్బాలలో బహుళ సిరాబిల్లలను వేసి కొందర కృత్రిమదాగులు విక్రయించుచున్నట్లు మాకు తెలిసినది. ఈయన అలవాటును మాన్పించుటకై మేము 'యు. సి. చక్రవర్తి కంపెనీ' ఒక సిరాబిల్లయే వాలసిరావలెను.

అత్యుత్తమమైన పత్రిక ఆధారము:—“మిక్కిలి కాంతిగల విక్రయ నీలకర్ణముగల సిరాబిల్లలు ఉత్తమము గించుటకు తగినవి, మిక్కిలి మిశ్రమముమైనవి. యు. సి. చక్రవర్తి కంపెనీ ఒక సిరాబిల్లయే వాలసిరావలెను.”

ఒక్కోసారి ధర క్షే. వి. 0.11-0, విక్రయ వి. వి. సింహముమార్కు. వి. వి. కోన ఏక వి. వి. జింక మార్కు కోన ఎల్లది, గ్రోసుధర రూ. 1.0-0, ఫౌనుటెన్ కలము సిరాబిల్లలు గ్రోసు 1.5 రూ. 2.4-0.

(2) ఏనుగుమార్కు. వి. వి. సిరాబిల్లలు 2 బుద్ద బ్లూ వై లెట్ సిరాయగును, సింహముమార్కు సిరా బిల్లలు 2 బుద్ద మిక్కిలి కాంతిగల నల్లసిరాయగును.

U. C. Chakravarty & Co. Bagbazar, Calcutta.

లోక మయమార కస్తూరిమాతల్లు

పిన్నలు మొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వాంఛలన్నిటికిని వాడతగినది. 250-3000 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ. 1-4-0

(505) మీ కస్తూరిమాతలను మలబద్ధకము, జ్వరము, జలుబు మొదలగువ్యాధులకు వాడితిని అమోఘమైన గుణము కలిగినది. ఈ వ్యాధులకు కస్తూరి మాతలకంటే మించినదేమియు లేదు. ఎమ్. వి. అప్పారావు, అసిస్టెంట్ సూపర్ వైజ్ డి. డి. వాల్మీకిరావు, చిత్తూరుజిల్లా.

(506) నేను వివాదముండి తెప్పించిన కస్తూరిమాతలను మిక్కిలి కృపితుడముగా పరీక్షించి. జ్వరము, జగ్గు, జడి, జలుబు వంటివి తక్షణ కరుణము. దయచేసి మరల 12 బుద్దలను పంపజేయవలెను. ఎమ్. రామరావువామకా, హైదరాబాదు నగర ఎ. వి. మెంటరిస్కూలు, కారికాల్.

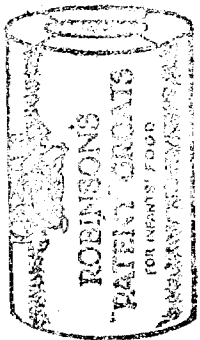
వృత్త్యురారసాయనము:—అన్ని విధవ్యాధులకు కలిగినబలహీనము క్షయక, అనాది, కడుపులోమంట, మూత్రనాళము లందు మంటమూతలను సరిగా పోషించుట, అత్యుత్తమ మొదలగు వాటిని తక్షణ కరుణి, నుంచిన క్రమము. కాంతి, బలము నిచ్చును.

బ్రాంచి, నెం. 321, తంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు. బ్రాంచినుండి, వి. పీలు కంతుబదపు. 594

(3) పాశ్చాత్య వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ శీతారాధువైద్యశాల, మైసూరు.

జ్యోతిషములు

మీకు జ్వరము వచ్చినప్పుడు రాత్రివెన్న పేటెంటు బార్లీని మూత్రమే ఉపయోగించుదు. బార్లీ గంజి మీదే ఈ మనకు మిక్కిలి మంచిది మీకు తెలియను. మీకు ఏదియు కడుపులో నిలువక వాంతియగుచున్నప్పుడు ఇదివాంతిని నిలిపి చలువకు కలుపజేసి కడుపులో నిలువను. రాత్రివెన్న పేటెంటు బార్లీని తయారుచేయునట్టి వారికల్ల శ్రేష్ఠమైనదిగా తయారుచేయబడి ఉన్నట్లు కడుపుకు, వైద్యులకు తెలియబడిన గుణము లిచ్చుటకు తయారుచేయబడుచున్నది. ఈ మనకు ఈగిని కలుపజేయునట్టి భాగములన్నియు తీసివేయబడి మిక్కిలి కాస్తోక్తముగా తయారు చేయబడుచున్నది. వాటి ఉపయోగమును గురించి ముఖ్యముగా తెలుగుకొనుటకై ప్రతిదబ్బావైనను అచ్చుకాగితములు అంటించబడి యున్నది. దబ్బావైద్య మూడ యందు తెలుపబడియున్నది. దానిని ఎప్పుడును గుర్తుపట్టుకలరు.

Robinson's
PATENT BARLEY

Manufactured by
Keen, Robinson & Co. Ltd, London.
ENGLAND.

(Incorporated with)
No 4 J. & J. Colman Ltd., Norwich & London.

866

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడీ, యోగవృద్ధి, నా స్థూలమునము, ఇంగ్లీషు ఇండోజాలము, మృతకాస్త్రము. భూత వైద్యము, యంత్రములా, అమెరికావారి చీకేక తమా మూలు, విశిష్టవిద్యవిద్యలు గలవు. ఇంకా తే. గా. క. మనుష్యుని సాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో మాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విశిష్టములు అనేకములు ఉన్నవి. ఈ గ్రంథము 1931-32 సం. చివరముగా మేజర్ జే. యు. గారిని గృహరంటి యిచ్చుచున్నాడు. దీని ధర రూ. 4-0-0 బి. 2118

సి. ఆర్. జనార్దనసామయ్య, ఒంగోలు నుంటూజిల్లా.

మా ఆజీరనివారిణి

పుల్లితేంపురు, అజీరము మొదలగు నవి కొద్దికాలమునుండియు, లేక బహుకాలమునుండియు పున్నప్పటికిని, బాధతోకూడ నున్నప్పటికిని తప్పక కుదురును. మంచిజీర్ణ శక్తిని, ఆకలిని కలిగించును. పిత్తము, మలబద్ధకము మున్నగువాటిని రూపుమాపును. బేషధమును సేవించుటకు మిక్కిలి రుచిగా నుండును. ఆజీర్ణవ్యాధిగలవాడు ప్రతి యొక్కరు దీనిని వాడట ముంచిదని అనేకవైద్యులు సలహా నిచ్చియున్నారు. బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 3/- కావలసినవారు ఈదిగువ విలాసమునకు ఆర్డరును పంపవలెయును.

శ్రీ కృష్ణన్ బదర్స,

తపాలపెట్టె నెం. 166.

323, తంబుకెట్టి పేడి, మద్రాసు

మీకు 219

శరీర సౌఖ్యము

ఇది బహు ఆనందమును కలుగజేయును.

మా ఆతంకనిగ్రహ మాత్రలు లోక - ప్రసిద్ధము. మీరు వినియుండురు గాన ప్రాయోద మైనది. వెల 1 రూపాయి మాత్రము. ఫలము అధికము - ఎల్లవిషయములకుగాను దయచేసి ప్రాయోది.

విశ్వాసము:—

ఆతంకనిగ్రహ బేషధాలయము

28 బ్రాడ్వే, మద్రాసు

చాకులు - తొల్లములు

మంగళికత్తులు.

అంధసాక్షులకు చేయబడినది. మేలయినది

నంబునే భరణకామలానుభవ ప్రాయోదము.

వి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్

కల్లూరు అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.

8051 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

తెలుగులో ఆదేశము: “ఇండియన్” పెద్దాపురం.